

ცისკარი.

ქართული სიტყვებითი

გუგუნი.

თუბანელი.

1853 წელს.

№ 2





ПЕЧАТАТЬ ДОЗВОЛЯЕТСЯ,

съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи представлено было въ
Ценсурный Комитетъ законенное число экземпляровъ
Февраля 1 дня 1835 года.

Исправляющій должность Ценсора Грузинскаго языка
Свящ. Алексѣевъ.

Въ Типографіи Канцеляріи Намѣстника Кавказскаго.



ქართული სიტყვებითი

ქუჩისა ღი.

ქართული ლექსთათხულება.

წამება ქეთევან დედოფლისა,

ქეთევან ბატონის შვილთან.

შენ უწინაჲს ყოველთა, სუგუნეთა შეოფელთ,
თჳსისა დასაბამისა, თჳთ თავსა შოწის მჴეობელთ,
ვითარ ზე წოდის ჰველი დღეთ, უცნობა შეუტყობელთ,
ღე სიადუმელსა დიდისა, ვერ ვისგან მოსათხრობელთ.

განსაკრთოელი სახელი, შენი ვახსენო ვინამან,
 რომელმან შექქევენ ყოველი, უხვებით მოწყინამან,
 ცა ღ ქქუყანა უფსნრული, ზღუათა განვრცოვით მდინამან,
 ღ კე ზომ დიდმან ღ ძლიერმან, სძრწოლმან შესაინამან.

ბნელთა წყვდიადთა უკუნთა, დაფლევან დამავსებელმან,
 ცათ შემოქმედმან წყალთ მკმელმან, სოფლისა მარსებელმან,
 კაცთა მსადემან ყოვლთა, კეთილით აღმავსებელმან,
 ღ ზეცისა მწყობრთა ბოროტთა, დამცემმან დამავსებელმან.

შენ ხარ მიზეზი ყოვლისა, უხილავ სახილველისა,
 ცისა მზისა ღ მთუარისა, ვარსკჳლავთა დაუთფელისა,
 მიწისა წელისა ქარისა, ცეცხლისა ჭეთერ მწყელისა,
 ღ ქქუყანად მომეფიან კაცისა, ახალისა ღ ძველისა.

შენ მოინებე ყოველთა ცხოველთა, მოუფანებანი,
 მხეცთა ჰირუტუქთა ფრინველთა, თევზთ დავანებანი,
 მათდა უაღრეს ჰაცვივით, კაცთა ქვეყანად გებანი,
 ღ მადლობის შემომწირველმან. რა გკადრო მე გლახ ქებანი.

მზავალნი დაშვრენ ვერა თქვეს, შენი საფერი ქებანი,
 ვითარცა გიხმს მადლო, შესხმისა მოხსენებანი,
 სიტუქა მოაკლდათ ცუდ ქმნათ, ჰაზრი ღ მოგონებანი,
 ღ შეუძლებელ აჩს კაცთაგან, მღუთაების მიწდომებანი.

სოლომონ შენდა სასიბრძნოდ, ჭსცნო თჳსი ნიჭთა კლებანი,
დავითს კმა ტკბილად მკობოელსა, გაუტუდა ქნარი ეზანი,
ზაგლეშ სამ ცადმე აღსრულმან, განიფრცო განგვირქმზანი,
ღ ვერ ვინ გამოთქვა ჯეროვნად, სამღთონი ვითარებანი,

დადუმდნენ ზირი დაეუთი, ყოველთა შენთა უცნოთა,
დამბრძალთა დაურუებულთა, შელეგთა შმაგთა ღ უგრძნოთა,
ბრძენთა ღ თიღოსოფოსთა, უარშიათა უზნოთა,
ღ ვინც არ გიცოდეს ყოფილი, მეოფი მეოფოდი უფნოთა.

შენ გევედრები ვინა ხარ, მის უყამოს ხანისა,
მთქმიო სპასითგან წამება, დედოფლის ქეთევანისა,
თუმცა ბუნებით ღბილისა, მთჳრისა სონავანისა,
ღ ქართველთა მანათობლისა, მთჳრისა მონავანისა.

ვირე დრო ჭქონდათ ივერთა, თჳთ უფლად მეფედ ჯდომისა,
კასპიით პონტოდ ზერობისა, საემოდ კელ მისაწდომისა,
სპათგან მოლაშქრობისა, ხშირად წადილი ომისა,
ღ ვერ ვინ ჭკადრებდის წყენასა, იცოდნენ ძალი ღომისა.

რა მისთა მზერობთა განიუგეს, ივერთა საშეფოები,
სამოთხე კეთილ საშეგები, ქვეუნად სწორ მოუზოები,
ერთი მეორის უმჯობე, გულისა დასატრფოები,
ღ დასცხრა მათ კერძო უსვებით, ცა წყალობისა მთოები.

ოდეს განიუგნენ მოაკლდათ, მათ ძალი ამა უამებთ,
 საქართველოთა მეფეთა, ქრისტეს მოსავთა მწამებთა,
 დაუწყეს სპარსთა მძლავრება, გაკლდნენ სპარსთა შიშებთა,
 და აწვედნენ ჭკულის დაგდებას, ღმრთის სათნო დედა მამებთა.

სპარსნი სძულდნენ მტკრობდნენ, ქართველთა დანამცირებთა
 უარის უოფას აწვედნენ, ქრისტეს ჭკულის მჭირებთა,
 გრწამდესთა ერთი არსება, ნუ ესავთ სამთა შირებთა,
 და მად სტანჯვიდნენ მრავალთა ქრისტიანთა შვილებთა.

თუ არ იწამებთ ეტყუდნენ, თქვენს მამად ფელამბარადო,
 მას ზეცით მოვლინებულსა, წინასწარ-მეტყველთ გვარადო,
 სამოთხეს სულთა საშვებლად, ქვეყნად კოტოტ გასახარადო.
 და უცდილად მოგწვევით ჭკულის თვს, იცოდვად მივიჩნივითარადო.

მრავალნი მოსწყდნენ სპარსთაგან მეფენი მოწამეობით,
 ხისხლი დასთხიეს ქრისტესთვს. ტანჯვა თავს იღვეს მკნეობით,
 არჩილ ლუარსაბ დიმიტრი, შუშანიკ შიხად მბეობით,
 და სსუა ჩინებულნი მთავარნი, ჭკულის დაუტეობით,

ქეთევანისა ზაქიუთა, მე ვიცევი მათდა მეტეობით,
 არ ვინ დახჯილა დედათგან, მისებრივ გამომეტეობით,
 კოტოტ ჰგლეჯდნენ ცხელის გაზეობით, ლეჩხმეობით სხივლეტ-
 დენ მწვეტეობით,
 და მოქუფრით ხისხლი სწდებოდა, ძარღვების დასაწყვეტეობით.

მეფეს უთქმამს თეიმურაზს, მაშინდელი მისი ვნება,
თუმცა მსმენსა ვით დამსწრებსა, შეურაცხავს გაგონება,
წაღად გვესამს სხუათა ლექსთა, მომატება მოგონება,
ღ მავრამ ბრძანებს არ უშლით, კინცა იტყვის დართო ნება,

მის ნეტარისა წამება, მეფესთან მოკლელ თქმულები,
ჭირით ჭმუნვით ღ ვაებით, აწიან დაცვირთულები,
გულ დავადილსა არ ძალ უძს, არა სტკიოდეს წელულები,
ღ მისთჳს გრძელად ველარ მოგვითხრა, პატაჟი დაუსრულები.

თუცა მწადს სათქმად მეშინის, არ ძალ მიძს გათამამება,
წმიდის ქეთევან დედოფლის, სასტიკი ტანჯვა წამება,
მე ვით მოგითხრათ უცებმან, ენა ახლავე დამება,
ღ მავრამ იგივე მეწევა, ვისი მატჳს წმენა წამება,

უწყალომ მძლავრმან ძლიერმან, მეფემან სპარსეთისამან,
შავბაზ სასელ დებულმან, უარის მეფემან ღუთისამან,
იზრახს კასთა აღმოფხვრა, მწადემან დიდის ხნისამან,
ღ წარგზავნა სპასნი მოწყვეტად, ბოროტმან ავის ზნისამან.

დედა მეფისა მის ამბის, მოსმენით დაჭმუნდებოდა,
მას დღე მზე აღარ ნათობდა, ცა ჩისსვით მოქუხდებოდა,
შავთა ზღუათაგან ცრემლისა, ნაკადი მოსდინდებოდა,
ღ წასვლას ბრძანებდა თათბირი, ამაზედ გარდასწყდებოდა.

მსწრაფლად წავიდა მასთან, ნებით კელ შეესებულად,
 კახთ დედუფალი ქეთევან, სახვეწრად საოკებულად,
 რე თუ დაიცვას ქვეყანა. მტერთან უოკრებულად,
 ღ თაფი გასწირა საკუდავად, უგენესრად უოკრებულად.

მივიდა დახვდა შაჰბაზ, პირშავად მოგებებული,
 გამწერალი გარისხებული, ვით ღომა აღბორებული,
 შჯლის შჯლთ თსოვნა დაუწო, წაუღო დაშთა კებული,
 ღ მერმე წარგზავნა შინაზად, იგ პირმზე მოდღევენებული.

არ შეიგედრა მოაჟე, არცაღა მისი კახეთი,
 სრულად მოწვევტას ექადღა, სიტუვითა, მკუხსე მკუხსეთა.
 შეპერობად იუო შაჰბაზ, ეშპაკის ბადე მახეთა,
 ღ შემწიველებული რჯულისთა, მისის მინარის მძახეთა.

მოვიდა ღაშქრით მოსწვევტეს, მრავალნი დედა წულეები.
 მამანი სიმენით რჩეულნი, ბრძოლათა მონახულები,
 სხუანი წასსესე პატომრად, ხელ კრულნი დაბარულეები,
 ღ უმწარეს ბაბილონელთა, სტიროდენე წარტევენულეები.

შინაზს ქსჯდა დიდს ხანს ქეთევან, სულთქმით გენესით ღ ფაებით,
 შჯლის შჯლთ სიკუდილს შეესწრა, მათგან უწყადოს ზვაებით,
 მი სთჳს დაბნულდა ქვეყანა, მზემ შეიმოსა შავებით,
 ღ მაშინც არ დასცხრა შაჰბაზ. გულისთა განაქეპებით.

მოსთქვამს, რა გლახ ვჰყო უთქვენად. სულთა უტყობსნო შჯლებო
ჩემგან საკუთრად ნახარდო, ჟერ ისევ ურმანო ჩვილებო.
ყარდნო კოკობნო უშლელნო, ზამბახნო გაფუჩენილებო,
ღ სიკჳდილის ცელით მოძვილნო, უყაშოდ გარდაცვლილებო.

ჩემო შვეების წაღკოტნო, ალექსანდრე ღლეკანო,
საჩო ღ ნაძვო ნანოჩნო, ახლნო ნერგთა სევანო,
იერიქულნო ფარდებნო, ჰაღესტინისა მტევანო,
ღ უთქმსნოდ საწყლად სულ დგმულმან, ვითაღა ვიქეთევანო.

ჭირზედან ჭირთა დართული, სიცოცხლე გამწაჩებული,
მიწეივ ტიბოდის სულთ ითქმის, იგ ნუგეშ დაძვირებული,
არ ახლდნენ ბანოვანები, არცა სამღუდელოთ კრებული,
ღ ეთქმათ რამ გულის სადები, ნუ საჩო აგრე ვებუღი.

ცისეს ჰსჯდა მთქარე ჰსტიმრად, შირ მცხრელი მიცალებული,
საკუდავად განმზადებული, ტარიგი მზავად წლეული,
მარხვით მომეპარო მისწწნილი, ღ ღოცვით ღამე თეული,
ღ ზეცის ხიდისა მომლოდნე, სძალი სასძლოსა წეული.

რა ხანი წარსდა დასცხრების, ასე ეგონათ ყველასა,
იგ უფრო განძინდებოდა, ვინ კელ ჰყოფს მისსა შველასა,
რა ღაწყენარებს მტბიერსა, ჰეულსა გულ მქნევს მეულსა,
ღ ბილწის მაქმადის მოსაფსა, რფუდითა სიბეკელასა.

აჲ დააწუნაჲ შაჰბაზ, სატოურმან ეშმაკისმან,
 დასაბამითვე კაცო მკუღელმან, სისხლთა დაშთსევმან ძმისმან,
 აღძრა იგიცა უზომოდ, წადილმან გულის თქმისმან,
 ღ ბრძანა დედუფლის წამება, მხეობელმან სხარსეთისმან,

ებოძა შახის რაყაში, იმამეოლ სასელ დებულსა,
 შირაზის ხანად მჯდომელსა, კაცს ღირსად განდიდებულს.
 თუ აჲ იწამებს ჩქრნს რჯულსა, მაჰმადის მოგონებულსა,
 ღ ნუ აცოცხლებო ქეთევანს, დედათა შოჩის ქებულსა.

ებრძანა მოკალ წამებით, ეკ უცხო ტურთა ღამაში,
 შირად მზე ტანად ლელწამი, ქალი ზარბიფი ღ ნაში,
 ვიჲ აჲ შეესვამო მის სისხლსა, მე აჲ ვქნაო ნამაში,
 ღ მაჰმადის ფიცით იმამეულს, ასე მოსწერდა შაჰბაზი.

განგროა რა ესმა იმამეულს, ბრძანება უსახურისა,
 ვით იკადრაო კელმწიფემ. მზედ ძიება შერისა,
 რა სანუქგოა დედისა, მისგან ნამსახურისა,
 ღ დიდს ხანს დაგრძალა წეჩილი, მის ეშმაკის ჭურისა.

მერმე წარგზავნა საჩანგნი, დედუფლის მისათხრობელად,
 შესთვალა ბრძანებს კელმწიფე, რისხვის დასცხრობელად,
 თუ უარს ჭეოფსო მის რჯულსა იქმნების ქრისტეს მგმობელად,
 ღ ისევ წარვაგდენ დიდებით, მუნვე კახეთის მფობელად,

მოიღეს მის წინ დაწვეს, ხსნა და სხნა იარაღები,
საქენჭნი რვაღნი რკინენი, მსურვალთა ცუცხლთა საღები,
ბარები, ქუბი, გაზები, შამფურნი დასადაღები,
და თუ ცა თუ ხორცთა საწვავნი, ხულისა ანაღები.

მან აწმადანად მიიღვნა, ვით სასძლამ სამკაულები,
მოსაწათვ მოსაგმავად, განკებით მისთჳს ქნულები,
თაჴად ჴილად და სიწინად, საყურე საფარდულები,
და სათუთთა ხორცთა საგლეჴნი, საწვავნი დასაწულულები.

უბრძანა ვარა სოფლისა, დამეიწებუელი ღვინისა,
არად მიხნს ჴინნი საჴიროდ, ვარ უმარგესი ცინისა,
არ მეშინისა თქუწნისა, დახურვებულის რკინისა,
და რაგინდ რა მითხრათ ტანჴვისა, სასტიკად მოსათმინისა.

მე ვით ვგმო ქრისტე ძე ღუთისა, ქალწულისგან შობილი,
უჴამო სიტუჴა ხორც ქმნილი, მამის ერთ არსად ცნობილი,
ჩუწნთჳს ჴუარსედან ნამსჴვალი, ღანგრითა გვერდასა სობილი .
და მეჴდრეთით აღმდგარი საუდართა, მარჴვენით ღუთისა
ჴდომილი.

ილოცავს იტყვის გულმდუღრად, მტინაღლი ცრემლთა მეგრქეველი
ღმერთო მამათა ჩუწნათა, ვინ დანთქი ამოტყველი,
განმამდიერე უძერი, ვიქმნე შენს მტერთა მძლეველი,
მომეც მოთმენა ტანჴჴათა, უკლები მოუღეველი,

იტუვის ჭე ღმერთო მადლო, უსზღროვ მიუწდომელო,
საკვარველებით სანობო, სხუად ვერას მისახდომელო,
ზე ხამყაროს საუდართ, კარ შეუწერლად მჟდომელო.
ღ უფელგან მეოფო უფელთ მხედო, შენ თუთონ განუცდომელო

მომეტ მოთმენა უძღურსა, დედასა დანახერებსა,
ვის მექადიან შეთხევას, მე ცეცხლსა დანახერებსა,
ხორცთა საწვავსა სულთათჳს, ეშმაკთა მოსაკერებსა,
ღ დამამოყვასე ანგელოსთ, დამხსენ მას ჩემს მტერებსა.

აწ გვედრები იესო, მომეტ სიმხნე ღ ძალია,
ვინ ჩუწნთჳს მოკუდი უკუდავი, აღხრეტ ძველი ბრალია,
რავდენ შევიძლო მეც შენი, განდავინადო ვალია,
ღ ქედ ღუთისად გწამო უარ ვტეო, მათი უსეინ აღია.

თუ არს ჩემ შორის სოფლისა, ბრძვილი ღ ბიწიერება,
მომძარცვე გამომახურვე, ვით რქროს მიწიერება,
განდმახლისე განმწმინდე, ისმარე ღმობიერება,
ღ ვითარცა კაცსა შემინდე, ეშმაკთა მომცბიერება.

გულავ ამას გვედრებ უფალო, მადლადლო ზესთა ზეოდს,
ჭერ კასთა მეფედ მჟდომელი, თჳმურას ჩემი ძეოდს,
დაიცევ იგი ქვენიითურთ, იქმნეს მტერთაზე მძლეოდს,
ღ ადიდოს შენი სახელი, ანათოს ვითა მზეოდს.

წმიდათა საიდუმლოთა, განკრძალვით ზიარებულსა,
 ზე აქუნდა გული უზადო, გონება განცვიფრებულსა,
 სეღვითა მისთჳს მოხარულთ, ანგელოსთ ძალთა გრებულსა,
 ღ ესწრაფებოდა მუნ მისელა, სიცოცხლე გამწარებულსა.

გულზე შეემთხვია ხატებისა, იგ ცხოვლად დანახატები,
 დასთხივა ტრემლი ოფლითურთ, ღვაწლის მოსმატები,
 დაადო ნოხიარ ფარდაგი, დორო, სეზანი, სნატები,
 ღ ადგა თამამად იწვია, მან მისი ჯაშარატები,

რა ილოცა დაჯდა იგი, ვითა ხმალი მოსაკმაზად,
 უბრძანებდა მოვიდნენო, გულ უშიშრად წენარი ნაზად,
 შემოვიდნენ მკარვალთ დასნი, შეერთეს ნახეს სათავაზად,
 ღ ვერ შემართეს დიდს ხანს ადგნენ, მიწვეულნი სადაცაზად.

თავს ადგნენ მისნი მხლებელნი, გულმდუღლად მონატარები,
 მუხლთ ესვედნენ ეჯდნენ, მიწად დაედგათ ჰიკები,
 შეგვიწვალეო ეტოდნენ, უცხოს ქვეყანას მწირები,
 ღ გარდასცემდიან მოსთქმიან, სიტყუები გასაკვირები,
 მოსთქვამდენ ქართველთ მუშთარო, სერ კასთა ცისკრის მთიებო,
 მერთოლვარეუ მოკამკამებო, ღამაზად მოციმციმებო,
 ბნელთა უკუნთა ღამეთა, განმდევნო განმადლიებო,
 ღ შექათა მომფენო ორთავე, სამეფოდ განმამზიებო.

ჩუქნ ვით ვიძღოთ გმელთა მცეო, ქება შენი მოსათხოვლად,
 ვინ განგებამ განგამზადნა, დედოფლად ღ ქვეყნის მშობრებელად,
 ბანოვანთა სათავადად, მეფეთ ტახტთა შესამკობლად,
 ღ ნუ გასწივს თავსა კარგსა, ნუ მოგვიკლებ ჩუქნ საუბობლად.

ვის აზად გიხნდის სოფლისა, დიდება მორჩმა ქონება,
 მეფიარობა ტახტს ჯდომს, სეფე წულთ ემობა მონება,
 დროშა ლაშქარი სარანგნი, მანდატურთ ძღოლა მონება,
 ღ ზეცის სასძლესა ისწრაფდი. მუნ გქონდა გული გონება.

ვინ აშენებდი ამხობდი, ცაძაძსა სახლსა ღუთისსა,
 ჰატოვს უყოფდი სამღუდელოთ, სძელობდი წაძმთისსა,
 უნილავ იყო ჭფარვიდი, ქველის საქმესა თხსას,
 ღ ცხადად ჩნდა უნჯი დებუდი, შენგან საღაროც ცისსა,
 ვისგან ნახულა შეგნება, ეზომის შემკობილობით,
 ვითარიც შენ გაქქეს უზადო, მნათობთა შესაცილობით,
 თუჲლ ცანადობა სინაზე, ზარიფად მოხდენილობით,
 ღ ნუ გაიცუდე მით გკადრებთ, ერთგულნი შემოზრდილობით.

ეტუოდნენ იგი გულ-წულუნი, რა გაქნეს გასაჭირები,
 დაჰყო მაჰმადს ნუ ევლტი, ქრისტესგან განეწირები,
 დღე მოწყვნილა სამწუხრო, ღამეს აქქეს ჟამი მტრები,
 ღ ახლოს ახს შენთჲს საკუდაჲდ, ლახვარი გასაგმირები.

აწ გვედრებით უველანი, მონანი შენნი ქენებით,
გვემუღასნები ჰატონო, სწორ უზოვარო შეენებით,
თავს ნუ მოიკლავ წამებით, მნელის მოსათმენებით,
ღ ქრისტე უარ ჰყავ იწამე, მაჰმად მათებრივ სხენებით.

მაგას ვით მნუგავთ ხადუმნო, რჯული დავადო მეოდა,
მაჰმად ვიწამო ფედანბრად, აზბეთს მოზღაპრეოდა,
მართლის დამტკრებელი, სიცრუის მოწამეოდა,
ღ მაცოუნებელი უცებთა, თავის ყამი ღ დღეოდა.

ეტვის ნუ გელმისთ საგუდავად, ქრისტესთჳს ტანჯვა წამებით,
მსწრაფელ შემოკლდების სოფლისა, ჭირი ღ ღზინი ამებით,
სულის ნაცვლად წას ვირგებთ, ჩუწნ აქ სოტრის ჭამებით,
ღ თან წამომეყვით წაგიყვან, მომეკიდენით მომებით.

მე აღვალ ცათა სუფეჳად. თქუწნც აღგიტან დიდებით,
თუ აქავ სოტრთა მოიწვავთ, ცეცხლითა განიწმიდებით.
ჩემთან იქნებით სამოთხეს, ქრისტეს სძლად დაიწინდებით,
ღ თვარს მოსწყდებით მგომობანი, ჯოჯოხეთს მიიზიდებით.

არ მიგდრიკონო ღცთისმაცა, ეტეოდაგაფრთხილებდა,
მგნელ იფენითო რჯულთათჳს, საჩკენლად ამასვილებდა,
შიშით დამბრალთა ხედვათა, ვითარღა აღუსილებდა,
ღ ქრისტეს საგმობლად დაუოლას, ეგონა ააცილებდა.

მათ შიმუნვატოთ მუნავე, დაუწეს დასხმა ხელის,
 შეიპურეს შექნეს მოღება, რკინის ჭურთა ცხელის,
 რა ნახეს შეკრთნენ შეზარდენ, მიწის ზორტო მწველის,
 ღ დაჭუნენ ახლის რჯულისად, დამტკეპებლნი, ძეგლის.

გულავ მიხვდათ რიგი მოჭხადეს, მათ უბედურთა ხუცებთა.
 აწვევდნენ ცრუთა წამებას, ჭეშმარიტისა მიფუცებთა,
 დაჭუნენ საგმობლად ქრისტესად, იგი კელ მოკლენი უცებთა,
 ღ ვერ იძლეს წამად მოთმენა, ტყავის დასახუცებთა.

შეუძახნა დედუფაღმან, ხმა ძლიერად ვითა ღომმან,
 სმდმართოსმადლით განხმობიღმან, მისსულმოკლის განრეზომმან
 ჭე ხუცესო ჭეავს მიგზიდა, ეშმაკისა მოსანდომმან,
 ღ რად დაგვიწუდა ჩუწნთჳს რა ჭქმნა, უსაცდვრომან მიუწდომმან.

ძე მოავლინა მოვიდა, სოფლისა მაცხოვარებად,
 ძეგლის რჯულისა დაცხრომად, ახლისა აღსაარებად,
 ენებად ჟჳრცმად ღ ადდგომად, უოველთა განსახარებად,
 ღ შენ რად მიხდრკები ხუცესო, მაჭმადის შესაწენარებად.

მათ უსახურთა მონათა, ეწადათ ახლა ტანისა,
 სპეტაკთა უსპეტაკისა. ნარნარად მოტატანისა.
 უთხრა არა ხამს განხილვა, დედათ გვართ დანატანისა,
 ღ უმისოდ საჯეთ არა ვარ, დამოუგნებელი ხანისა.

პირველად ცეცხლი დააგზნეს, ჭურთათჳს სახურეებელად,
ბაბილონურთა სასძილოებრ, საზარო საუერებელად,
მას შიგან შთადევს რკინენი, საწვავად საწელულებელად,
ღ მიწის სოცრთა შესაჳმად, სულისა საკურნებელად.

მიწად განაბრთეს გაუბეს, ზარიფნი ფერსნი ხელები,
ქვეშ გაუშალეს სალებად, ლურსმები განაცხელები,
საბნად დახურეს რკინენი, საწვავად განათხელები,
ღ მით დააძინეს ქეთევან, აკვანს ურწებდნენ მკურნელები,

მერმე მიიღეს მუხრავად, ცეცხლ მოტყინარე გაზები,
დასლიჩეს უცხო ძეძენი, თეთრ გულსა მოლამაზები,
ცანთა დაავლეს შამფურნი, ზრო წელთა მოსანაზები,
ღ თავით ფერსამდის არ დაშთათ, მათ ფარგლით მოუხაზები,

რა აღარ დაშთათ რკინენი, საწვავად მოუხმარები,
აღიღეს იგი ასალი, მიწის სათხრელი ბარები,
ცეცხლში შესწევს ახურეს, ღაპლაპით შესაზარები,
ღ შუბლსა შემოსდევს დამძიმდა, სული სოცრ გასაყარები.

აღახნა თუადნი შეჭვედრა, სული მას ვისთჳს იწოდა,
ხელთა შენთა არს სასჯელი. ვით არა მოვიწიწოდა,
მაგრამ მიოხებს რომელი, იგ დედად ღუთისად იწოდა,
ღ გამიფართოებს წყალობით, თუ გზა მაქვს შესაწოდა,

მერმე იტყოდნენ ჰრისო, რადგან კასეთის მზურობელი,
ხამს მოუპიროთ დედოფალს, მეფეთა შესამკობელი,
ქებაი დაადგეს გვირგვინად, სიკვდილის მოსასწრობელი,
ღ თხემისა აღსასეთქელად, ტანჯვისა დასაცხრობელი.

გულავ წამოასხეს ზოროფირად. ტეცელ მწველი მუსმად ბასრები,
კელთ მისტეს სკიპტრად შამფური, მით განაგო სამზღვრები,
ზედ სადგრად ტასტი დაუდგეს, დასვეს ხელ შეუკადრები,
ღ როგორ არ მოსწუდენ მტარვალნი. ღუთის რისხვა მოხდარები

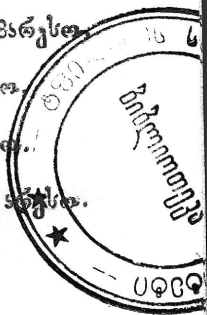
რ ადესრულა ნეტარი, ფიცხელის სატანჯველებით.
თხემით ტერფამდე მოწულული, ხორცისა დასაწველებით,
ნახეს დიდება უფლისა, დამბრმალთა სახედველებით,
ღ განითქმეს ყოველგან სახელი, დედოფლის საკვირველებით.

ცით მოიგვინა იხილეს, ნათელი მაზედ მდგომელი,
მისგან ვინ ბრწენავს ყოველგან, მზე სხივით დაუხდომელი,
მადიდებელი მოწამეთ, ზატოვის ცემის მდომელი,
ღ მამხილებელი უღმრთოთა, ქქლ მიწად დასავრდომელი.

შენა ხარ მადიდებელი, ყოვლთ შენთა განმადიდებთა,
აღიუვან ცათა სუფევად, ტანჯულთ უზადოს წმინდებთა,
გულავ აქ ახილვებ სასწაულს, ინდელთ სპარსთა ღ მიდებთა,
ღ აპტოოსნებ ქეთევანს, განსთქმამ კიდისა კიდებთა.

დიდება შენდა მადლო, ქმრ სთაუგანო დიდდო,
ვის გინებს უოფლი სოფელი, თვსადმი მოსაზიდადო,
ფრანგთა მოიუფან დასავლით მარტვილით გვამთ მოსასყიდადო.
ღ ქართველი მიჰმადლებ ნაწილთა, ღ მათ აწამებ წმინდადო,

საფლავს ახადეს გერ ჭოფეს, თქვეს ფრანგთა მოიპარეს.
ნუ გიგვირსთ მათგან წაღება, თუ თეთრიც მოისმარეს.
რადგან სეღვიდნენ ქრისტესთჳს, ტანჯვას შესაძარეს.
ღ რომლის ტაგრუცით აღმოხდა, კეთილ ფშვა მისსა აწესო.



ქვეუნად იდიდა ღვაწლითა, ზეცად აღვიდა ქებითა.
ვინ იგი იწულა უოფლითა, ნასხამთა ანაკებითა,
სისხლი დასთხივა, ქრისტესთჳს. სოცნი შეიწვა ნებითა,
ღ მოწამეთ გუნდთა შეერთო, უკუდავთა მისაკებითა.

ცა განაკვირვა ქვეუნა, განაკრთო მისმან თმინამან,
ზირად ზირადმან ზატყუმან, უზომოდ წულვამან ტკენამან,
ხოცრთა ცეცხლითა შეწვამან, შავად სისხლისა დენამან,
ღ მაშინ დედუფლის სსჯელი, ვითარ გამოთქმას ენამან.

ვინ მოსთვლის მისთა ზატყუთა, ვიშ ვახად სანეცაროსა,
ცეცხლისა ზღუთა მცურავი, ელის უკუდავთა ტაროსა,
ზეცისა ნფთ საუდელად, მისვლასა წმინდთ საცაროსა,
ღ მოწამედ სსხადგუროსა, დიდსა არ სსპატაროსა,

სატრფოს ტრფიალსა მეტრფეს, სურვილის ტეტხლთა დებულსა,
 წვა ღზინად მისჩანს მოეგრისთჳს, უწყალოს ტანჯვით ვნებულსა,
 ოდენდა მიხვდეს წადილსა, სიმწარით მოპოვნებულსა,
 ღ ქეთევან დიდსა მოწამეს, ღვაწლითა განბრწყინებულსა.

მას უწევას ტეტხლითა, გული აქუს განასურები.
 აღტყინებულა სურვილით, შორს მეოფი ვერა მეურები,
 უხილავის ხედვისა, შესვლითა სადმითო შურები,
 ღ ისწრაფის უგუდავებისა, წყაროსა მიმართ მწყურები.

სოფლისა დელვით დანთქმული, შთასთა უბესა ზღვისსა,
 სიმხნით იღვაწა განება, ფსრკესა ვეშაპის ებისსა,
 მიხვდა საჭილდოდ მეუდროსა, ნავთ საუედელსა ცისსა,
 ღ ვეჭვ არ ინანდეს პატიუთა, ხორცისა ტეტხლით წვისსა.

ქეთევან დიდი სახელით, კვლავ საქმით უმეტესითა,
 ზე აღხდა ცათა სუფევად, მოწამეთ ღუაწლთა წესითა,
 ხორცთა დაწვითა დაგვითა, სიმხნითა დაუკვნესითა.
 ღ ვინ იყო ჩამომავლობით, ქართიელთ მეფეთა სქესითა,

უმკნეს გამოჩნდა მამათა. დედათ ბუნებით ღბილია,
 გარდაუტევა სინაზე, რაზომც ზარიფად ზრდილია,
 თავს იღვა ტანჯვა სასტიკი, მძლავრთაგან მონდომილია,
 ღ აწ იდიდების იქების, ღუაწლითა შემოსილია.

ქვეყნის ტასტით ზეცისა, დალიჯთა იქმნა მჟღომელი,
სამეფოთა მოსილი, ბრწყინვით თვალ შეუგდომელი,
ძლევის გვირგვინი დაიდგა, ნიჭად სვდებოდა რომელი,
ღ აწ ჭგიეს ჩუქნდა მეოხად, წინაშე ღმრთისა მდგომელი.

ქართველთა მეფეთ სქესისა, კასთ მიფლობელს ესძლო ეგვანს,
დალიჯთა მჟღომი დედოფლად, იტყუდა მინდა ებ ანა,
იჩნია მარტვილთ შედგომა, კოჩტო დაწვით მისცა ბეგანს,
ღ ქეთევან დიდმან ვინ სიმენე, იმერგვლივ მოივლო ეგანს.

მვირად დასჯილა მოწამე, სსუა კიდე მისებრ წაალებით,
ვითარით სტანჯეს ნეტარი, ქენჯნითა დაუთრალბით,
ძუძუთა ჭკლებდნენ ტანს სწვედნენ, კოჩტო უდნობდნენ
ძალებით,
ღ გვირგვინს ადგიდნენ სამეფოს, თკემს ჭკუთქდნენ რჩინა
რვალებით.

ქუაბს გვირგვინად თავსა ადგენს, ბასსა ჯილად ურჯვენ
ცსელსა,
საჯთ უფლებს მანიაკად, შამფურს სკიბტრად მძლეენი კელსა,
მესმარ ბასრთა ზოროფის ასხმენ, ჯაჭვს ზოსტრად არტემენ
წელსა,
ღ ზედ სადგართა დალიჯთა სმენ, დედოფალსა ჭკრეთელსა.

იგ ფით სსხლელ მწველთა ზვინთ, კაზმით გაისმაჟაულებს.
 კორტთა შემწვარ შენაგლეჯთა, ისაუგრებს იფარდულებს,
 სისხლთა ქუფრად აღმომხდათა, იძაწ ღაღებს იზიგულებს,
 ღ ვინ მოსთვაღაგს დედუფლისა, ქეთევანის სიმხნით ქმნულებს,

ადეს რა ესრედ მოჰკასმეს, შეუეთა სამკაულითა,
 რქრთა ნაცვლად ზვინითა, მწველ მკურვალ მეწაშუდითა,
 თვალ მარგალიტად ნაკვერცხალს, იურიდა სისარულითა,
 ღ სძლი იწოდა ზეცისა, სიძისა სიუფარულითა,

შე მისთა ღუაწლთა მოთხრობა, ვერ ვიძულ რაზომ შენება,
 ვინ იწუა ქართველთ შეუეთა, გვართაგან აღმოცენება,
 ეთხს თხსს ტომობით, კახთა უზავა შეენება,
 ღ აწ ჭფარავს საქმრო სამშობლოს, წმინდის ნეტარის ხსენება,

სამს წენარად სადმე იგროდეს, დაუთის ქნარი ეზარი,
 მანვე დამღეროს კმა ტკბილად, ქეთევანისა ქებანი,
 რადგან კველეუის რა კერძო, თხს ტომად მოხსენებანი,
 ღ სძლად ღ ასულად საკელ ჭსდვას, ვის უგავს მოთმინებანი.

ამად კელ ვჭავ ნუ თუ მეცა, შეთქმუ რაშე შესაფერად,
 რა ვერ მივხვდი საწადელსა, მეცა მექმნა გულს სამვერად,
 მწადდა შეისკე დასახეულად, რადგან ვარგობს ვერა ვერად,
 ღ შავრამ მითხრეს უჯურობა, დამაშვრადსა შისაწერად,

უხამს დაჯდეს ღირსი გინზე, მისთა ღვაწლთა აღსაწერად.
 მთა წმიდელი ან სინელი, ზეტრიწი ჭეუეს კალმის მტკრად,
 მოკლეს სიტყვით რეაქტეონ, გრძელი ტანჯვა მრავალ ფერად,
 ზ მათ მოგვითხან შესაზარად, ასასტიგონ გულს საგმერად.

ქეთევან ბატონის შჯლთან მინაწერი.

მეფის ასულა, ქველ კეთილ ხეულა, ძვირ უფასულა ქეთევან
 რქმულა,
 ზნეობით სრულა, მწვე უნაკლულა, ქებით აღმკულა, სახელ
 განთქმულა,
 რტა დავითულა, მის მტადსვე რგულა, ეფთრატით რწეულა,
 კოწლებ დასხმულა,
 ზ მონარგიზულა, ჯერ არ დაზრულა, ზირ მომანგულა სა-
 დაფ განკმულა.

აწ ახლად თქმული წამება, ქეთევანისა დიდისა.
 ქეზენად ღვაწლთა მბრწყინვისა, ცად ნათლით დაუბინდისა,
 მოსახელისა შენისა, მის ნეტარისა წმიდისა,
 ზ სამშობლო საქმრეულობით, ორ კერძო მისაზიდისა,

ღ ა მ ი ს ა ლ ე რ ს ი მ ი ს ვ ე

დიმიტრი ბაგრატიონისაგან.

ექა ღამეო ჩემისა გულისმებრ ბნელო, ღ დღისა შენდა ერთ მოყამისა მოშორებით მოწყენებულა, ნუ თუ მზისა მზისა უნათლობა შეგჭირდეს ღ მისისა სანადაგოსა საზღვარსა დახდომა დეურგოდეს, რომლისადა მიფარვით დისკოსა მონასხივებთა შარავანდედთა მცხინვარება დაშტების, ღ შენისა მრუმობისა არეთა კეღარეთა წყევდილობა უკმო იყრების უჩინოებისა საბურველი აღიხდების, ციერთა უხილავობისა ფარდა აღიკეტების ღ მათი ორანოსა ფორკესა მშვენიერად მოსხმულობა წარმოსჩნდების, საწყუთოსა შგებისა დარბაზი განათლების, საწადილსა კარი გაიხების ღ შემავალთა განსაცხრომელი ყაში მიხუდების მრავალ გვართა საზოგებისა მოაწეგნითა, ღზინი გასშირდების ღ შექცევა დაიაფლების, ძალთა მწეობრობა გაბარბითდების, ამოდ ღიღინი გასიმღერდების ღ უერთა დასაცბობელად მოისმების. კრადობა გაფრიადების ღ მოყვრობა დაუუმუშდების, ჩქარიადი სვლა დაეყენების ღ მაღად სისწრაფე შეიმცირების, ყოველნი დღით მაშვარდნი

შენის სიღმის სატოლის ქუჩაშ შემოღვლილნი ნები-
სად განიხევენ, და დამუდრებულნი სიწყნარის ნელიდო-
ბას მიეცემათ, განხეულის გონების შემოკრებას ღამიან,
და შორად მიტაცებულის თქალთა ხედვას შემოკლებენ,
მწესრი დილის უღამასკად დაშენების და ორიონის გზა-
ს მოტიინარეს აღმოსვლით გამეწამებულს აღმატების,
ფეროვნება უსადარო და უტურფესად მოკვლევებული გერმო-
დასვლეთის, ყვითლად შენაწილდები, შენწით შენახშირები
და ირისებრ შეჭრელებული, ახახულის მხარელებით მკარ
ახეული და შუქთა მოკლების მხარობელად მოსწრაფებული,
სადამოს სამოებათა მომთხრობელი, შერიყრაყების ჟამთა
მომსწავლებელი და სერობის წესთა დამწებინებელი, კალთა
დაშვებით დაზიდული, დღის ნამუსთა დამფარველი და მისთა
სახვამიადოთა აუგთა შემსახველი, მოვალს ქუჩმოკებით მონაწი-
ნარე მკარ გაშლით განაკიდარი, ნათელი დაუბინდარი და მოკ-
ფანაერების იელ ტიელთა მის სატრიელთა მარგათა ღრუბელ-
თა ბორიესგან დაწვევით დანატარათა და ამაღათად მონა-
ქონართა, უგვანად რადმე მხრდილებელთა და სედეა მაცილე-
ბელთა მათ თქალთა სამოების ფეროვნებათა. შენდა უვრცუ-
ლესად გარდათხმულს და კიდის კიდეთა დაკარგებულს ცასა,
ღაჟვანდად გარდაფენილს და ბეზეკად დაფონებულს, სდა

იგი დღისა მფლობელისა და ქვეყანისა მანათობელისა შეუ-
ღართაგან კრთოლავა კლებულნი და ციმციმი გაცუდებულნი ვარ-
სკჟულანნი, სამყაროსა სამკაულად ქმნულენი, შეენება მოძარცუ-
ლენი და მიფანტულ მოფანტულენი. აწ აქა და იქ, შორს და
ახლოს ჰატა ჰაწობით ძვილდა მობზინავნი, მოციალებით
მოზრწყინდებთან და ცისა სფეროსა მოკამკამობენ, ფერ ოქრო
სიწაღ, ღამაჲ საშინადად მოსხმულნი და გარე ზოხტყაღ
მოტყმულნი ცთომილნი და უცთომელნი, ზოგნი უძრავად
დამყარებულნი და ზოგნი ქვეყნის ბრუნვით მოარულნი, ერთი
ერთის მოჯუფთე მოკამათენი, მის კელისათა მმართენი და
მადარე მავდარენი, სხენი კვიძატად სასელ დებულნი და წაი-
სამე მომასწავებულნი, მისთა მეცნეთა საგულის კმონი, კვლავ
კიდე სხენი ჰაერთა მოძრავნი მოტატანეი, ცეცხლები მოელ-
ვარენი, ფიცხლად მარენი მოსლტუნარენი, კუდთა მქნეველნი
და მალ გამლეველნი, თჯოთ გჟარ სასკად მოსახილავნი, ღამე
მკმილავნი და დღე უფრთხილავნი, ესე მრავალ თჳალნი დაუ-
თჳალნი და უამავარნი, ციერნი, ზოგნი მცბიერნი, თჳალთა
სახმონი და გუდთა საღსინონი, შემხედველთა შემოქმედისა
მაცნონი და უცნოთა მამხილებულნი, უსაზომონი და უსწორო-
ნი, ზოდინი მზისა მისაღოდინი და მთიებნი, წათა მგიებნი
და ქვეყანათა მასარგიებნი, ბეგრნი ბეგრთანნი მსგავსნი ზევსთანნი

ბ ჭონდიოთა მავნეთანი, სსჟანი ფილაგად კომად, ჭჷრკეტად
სანდომად შემოყრილნი, მაშინ მათგან თამამად საცელქო სა-
ფატფატო ღომით ბ საამოდ საციაღოთა უმისივნოს ორანო-
სა სივრცეთა, ბ ელიან ღამისა მანათობელსა ბ მათდა ღამ-
ზად ღამაშეკებელსა. მთაწარისა მოსვლასა, ვინა იგი აღმო-
ხდების ახლითა მოვანებითა აღვსილი ნათლითა მოვანებითა
ბნელთა სამთავროთა უფლებად ბ ზღუათა ბ კმელთა მოვლ-
ბელად, სეღვისა მატებად ბ გზათა წაწსამართებად, ვისიცა
პიწბადრობა მომანდარულთა ბაკთა უტეველად გარე შუქთა
აფინებს, ქვეყანასა ანათებს ბ მას შინა მეოფთა სიცხით მომ-
წოდართა აგრილებს ნოტიებისა მონაქონარითა მოხიებითა,
ბ აწადებს გამოცდელთა მანიშაცებელი, სეკდიანთა უკუემერ-
ლი ბ კაქმანთა მატარებელი. ეს გვარისა ჭკერ შესავებულისა
ბ კეთილ ჟამიერისა ღამისა კაკანისა გაუთენებლობასა, სედა
იგი სიამით ძილ მკრთალნი ბ თჳალ ურულავნი, ქალაქთა ბ
ღაბა სოფლებთა მოსასდენი, ქალნი ბ უმანი, მკტოვანნი ბ
მკტოვანანი, დედა წულთა გამოსულნი სამეოფთაგან, სხენან
ზოგნი კორდთა მწვანვილოვანთა, ზოგნი ველთა მდელთა
სსჟანი შუკათა ფოლორცთა, დას დასად ბ უბანუბნად შენაჟ-
გუფარნი ბ თჳს თჳსად მოუბარნი, დედანი სან გარდასრულნი
ბ მამანი მონახულნი, იტევიან ძველთა ანბავთა წომელი

რომლის დროსა და შეფობასა შესწრებისა და წაიცა უნახავს და
ახსოვან, მიუთხრობენ ერთი ერთსა, ავთა შმაწოთა ავადრე
მასსენებელნი და კაჭტა გამტა კეთილად მომგონებელნი,
მოსუბრობენ მათსა სწა სსხლთა და ზალატა მდიდრად შენუ-
ბულებსა ზედის ზედად დგმულობასა, შინ და გარე მოწოთუ-
ლობასა, ოქრო ქანდად ცურვებისა. კედელ ეურეთა შგობასა,
საწოთადათა ოქსინებისა, ნოხ ფარდათა გებისა. დოჩ სნატე-
თა დებისა, სეფეთაგან სსდომასა და ბჭობასა, შერმე დალიტთა
დგომასა და შეფეთაგან ზემით ჯდომასა და ქვეყანისა გადებ-
სა. მსჯავრსა და სსსჯელსა. მათისა კარისა დიდებისა, ჩინებულთა
აჩმანგობასა, მნეთა სსრუა და სსრუობასა, მანდატურთა კელ აჩ-
გნოსობასა, საწანტო სიმრაველსა, ლაშქართა სიდიდესა, სზა-
სპეტოთა კეთილ მღვანებისა, შკედართა სიმკნესა და გულგონ-
ობასა, შერმე იტყვიან დარბაზისა ერთა წვეყასა და ბანოვანთა
მისდასა, მათგან შესაგვანის ყოფა ქტევით მისვლასა და დედო-
ფალთა თაყვანებისა, ზრდილობით თაფაზიანობასა, ზნეობის
გამოჩენასა, ნადიმთა ზედასმასა და შაიჩსა, ლადობასა და ზუმ-
რობასა, გალობისა სამუნასიბოთა, და მომღერალთაგან კმა-
ტბილად სსსიობასა, შროკველთაგან ტეკვა ბუქნა ბასტობასა,
ჩიგზედ თავის მსმელობასა, თასთა გარდაგდებისა და ერთი
შეორის დაღვეასა, წინ დარბაქვით სმასა და მოაზარფეშეობასა,

მერვე შეღწეულთა მათ გაცემასსა და ხანგრძლივად
 წვევასა და გარდაჯდომასა, მეფისსა და ერთა ჭამასა, მეფე-
 თაგან მსიარულებასა, გაცემასა და უხვად ნიჭებასა, ზაფხულსა, და
 ესე გვართა ღვინითა და ჭინთა მათგან ნასუღთა ძველთა ჭაჭ-
 თველთა წესთა და ჩვეულებათა მოსაუბრობენ, კუთხად იტუ-
 ვებიან, ბრძანებდიანო, ცხენთა მალთა მდიდრად აკრძამასა, და
 სპეედნოთ ამკედრებასა, კარგ სიდავეთა ჯინიბთა გასხმასა, და
 მეფეთა და მთავართაგან გასვლასა გელსა სისეფურსა და მუნ
 ასპარეზობასა. საშუალო მოედნისა მადლის ძელის დგომასა,
 ზე ოქროს ვაშლის სიძასა, და წმინდელთა მშვილდოვანთაგან
 ცხენ ფიცხად გავლასა, ძირ მოღმა ისრის სწოლასა, ოქროს
 ვაშლის ჩამოგდებასა და თვსად მიღებასა, ამით შექცევულთაგან
 მერვე ცხენ წბევით ბურთაობასა და ქუჩა გარდახრით გარდა-
 ზეულთა გელ მარჯვენად ჩოგნის ცემასა და ადრახანის ამოკო-
 რასა, ერთი მოღრის კეცმოთაგან მიტაცებასა, ბურთისა და მო-
 ჯდნით გარე გაცანასა, მუნ იქით და აქით მიეებთა დგომასა,
 და მარჯვ ნაქროვთა კიდებასა, მძლეველთაგან მიტყეპებასა და
 მის ღრისა ჭრასა და სევასა, ნიშნად ჯოხნისა და ღაღობასა
 შექცევისად. კუთხე ორდოლით მღერსა, კეკელუტთაგან მოკრასა
 და სტრფოთ გულთა ძეკრასა და მრავალ გვარად ბუნათა ბრძო-
 ლასა და მგართა ზედან ტრიალსა და ხელტუნებასა გამალებულთა

ტაიჭთა ზედან. ღ წინდობის წაწმინება, მეძმე ჭოლოკ-
 თა სრევასა სპარსთა ენით ჯიჩითსა, მიღმა ღ მოღმა ფოჩუ-
 სს მას წინებულთა ჩაუქსა ჭაბუკთა დგომასა, ერთი ერთისა
 ლაღობით გაჯუფთებასა, ცხენთა განდტუნებასა ღ ზთს ახმით
 მოწაფაწდებასა, კჳლავ ერთი მეორის გაქცევ გაკიდებასა, შოა
 წით ჭოლოკთა სწოლასა, უნაგირის ტასტათა მახვედრებასა
 ღ ზედ მჯდომისა უწებელობასა, სწაგან აშფაშქებასა ღ
 მომსაწათაგან სავნის სწოლასა, თჳსლთა სისწოლისა ღ კელა
 თა სიმარჯუვისა გამოჩენასა, ღ მწაფალ გვაწად სუფუტობასა,
 ახმით ღ ესრეთ მოსპარებულთაგან მსიაწულად შემოქცევასა
 ღ ახალ უმა კაცთაგან ერთი მეორის მოყვასთა ვანად მისვლასა
 ღ მუნ მოწინობასა, ნაწდითა ღ ჭანდრაკით მღერასა ღ ბანქოს
 თამაშობასა, მეძმე სერობისა ტაბლათა მიღებასა, სანოვაგეთა
 სიმწაფლესა. სასმელთა სიუხუესა ღ გაჯუფთებით სპასა, სავა-
 რავითა ღ სიმღერით ღზინსა ღ შექცევასა ღ ღამისა მის გან-
 ცხრობით გათენებასა, ღ დღე მათდაჲე თანამდობისა შედგო-
 მათა ღ იტყვიან, ამას რა იქმოდიანო, აწა ყოველთჳს, რდენ
 საუფლოთა დღეთა, ღ ესეცა სადიდებულად ღმრთისა დღესსწა-
 ულობიან, განსტეპელისაგან მოცალეებულნი ღ საქმეთაგან
 თავის უფალნი გაწმინაწულდინ, ღ უმისოდ იტყვიან, ღ მკ-
 კიტენი საწმუნოებითა, მოტყინაწენი ღმრთის სიყვარულითა

ბ მოყვას თა ერთობითა, კელესითა შენებითა ბ შეწირვითა, მარად ლოცვითა ბ მარხვითა, ბ სსჯთა ბ სსჯთა ჰიზად ჰიზადითა სათნოებით ჭყვადიან, კეთილთა ნაყოფთა ისსემდიან ბ მსიარულებით ისთვლიდიან, კჟელაჲ მეფეთა ერთგულებით ბ თავთა ღაღებით იქებთდიან, მოყვრობითა ბ ნათესაობით იჭირ ღსინებდიან, მათდა საკადრად მამულის შჯლობდიან ბ ქვეყანის შემატებას ცდილობდიან, სახელს ისვეტდიან ბ იდიდებობდიან ბ ყოვლითურთ კეთილ ქველობდიან, ბ ესე გვარითა საწუთო-სა რიგანად კელის ყრითა, ზენისა სოფლისა შვებასა იუნ-ჯებდიან, ბ საუგუნოსა განსაცხრომელსა მიემთხვეობდიან. კჟელაჲ წარვიდიან სანადიროდ ბ გაიტანის ბაზიერთა ბაზნი მჩაჲალ გვარნი, შავარდენთა, ქოროთა ბ მიმინოთანი, მართ ეგრევე შემადლეოთ, მწევარნი, მეძებარნი ბ შეეფარნი, ბ სადა რაი ესმარდისთ მით მოინადირებდიან. ღიკლიკად მსლტო-მელთა ჟჳრანთა, შველთა ბ კურტელთა, შეისვე გაისრეკდიან ბ ირქითა, ცასთა ბ თხათა გასიათეფდიან, ბ მკეტთა მჩაჲალ გვართა სდევნიდიან ბ ძნად განეჩიდიან, მეჩმე მოჭყოლბიან ტევრნი ბ შეეშვიან მრეკელნი ბ მოიცვიან მეკველეთა გარე-მონი. თუთ დაუსხდიან კართა სასუნდრისათა, ესროდიან თო-ფთა, ბ ჭხოცდიან ნადირთა მათზედ მისრულთა, ბ მოაწთმევ-დიან მეფეთა თავსა ნადირისასა ბ იგიცა წესებულ იფვის,

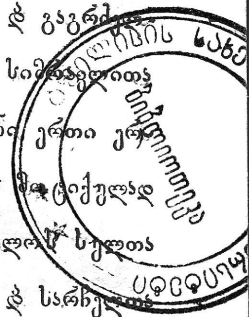
ფისიცა წასწოვლი შუბლთა მოხდომოდის ნადირთა ღ აწა ნა
წევართა, მათგან მოკლეუნი იქებოდან ღ თავთა იწონებ
დიან, ღ იუვის მოამხნაგეთაგან ცილება ჟობნისა, შექცევა ღ
ხუირობა მარჯვედ სწოლასა ზედან, ღ ესრედ მონადირებულნი
შემაიქციან სასლად თვსად, ნადირთა ღ ფრინველთა დტვი
რთულნი მხარეულებით, გულავცა ტყითა ღ მინდვრით შექცე
ულთა მათ, მოინებიან მდინარითა ზეგურა ღ წელისა კიდე
პირეთა მოჩება ღ მოსაღიკება ღ ღვინთა გაშეორება, თევზ
თა მონადირებით, მისრულნი სხვითა ღ სხვთა სოლას ბადითა
ღ სათხეველ მასითა, ზოგნი ნებს კავითა სატუნოს დასაზა
ვითა, ბევრნი ფაცურ კოდითა ღ რჩითა ჩაუძაღლოდითა, მერს
მე წყალთა დასაგლეითა ღ მდინარეთა დაშრობ დაწვეკვითა
მოამებულნი ღ მრავლად შემპყრობულნი, მუნვე აგზობენ ღ
ზოგნი ამწრობენ, ღ ჭამით დაგებულნი სმენ ღვინოსა სალ
ხინოსა ღ დანაშთომთა მათ უთუაღავთა გოდორ წნულთა კა
ლათათა ჭერბან ღ ავსებენ ჟერეთცა ბოლო ფრთით მოფო
რთხლეთა თევზთა ბევრ გვართა ღ გემოვანთა, მიეზიდებიან
საკიდრითა მრავლითა,

მასცა დტყვიან, თუ სად მტერი აღუჩნდესთო, აწვივის მუ
ფემან ღაშქარი, მიუწერის ბძანება სხასპეტა ღ მთავართა მის
ადგილისათა, ჩინებისმებრ მათისა პატავით, ჩამელთამე

დაბრახ ბატონობით და სხვთ, და წამელთაჲ ჩუქნი ბძანებათ
 რისკელმც მხედრობითა მათითა მოიწიენ დაუფლებულად
 ჰაქმანთა, სადაცა უბძანებდიან, და რდესა მორევიდანი ქვემო
 ნი და ზემონი იგი ღომნი ჭახუნი და შემოკრბიან, ნახიან
 აღლუმი და აღრიცხიან მწიგნობართა რაძიადენ იუენიან მკვირ-
 ცლნი და ცხენოსანნი, მოისარნი და მეთოფენი, შუბოსანი და
 მედაშენი, წამელთაჲ ვერა დაუწუნებდი საჭურჭელთა მოწ-
 უბასა, ჯაჭვთა იაღმაგად ცმასა და ზოგთა ტიულად მოელ-
 ვარებასა, მუხარადთა ხურავსა და ზუხთა მოჩინებასა და მასთან
 დარაჲ კელღს ავიანობასა, ცხენთა მათთა სიფიცხესა და ხუბუქად
 აკანმულობასა, და რა ეკეთისთ მათი ეგრე სპარაჲენად მოი-
 არაღება, მაშინ ბძანიან და გაშალან დროშა გორგ ასლანი,
 ბედნიეჲ სვიანი, და განმძღუნან მკვირთველი ჟუჲრისა და
 წინამძღუარნი კაცისა ეპისკოპოსითურთ და განმართიან სახელითა
 სახელითა ღუთისითა, ლაშქარ მრავალნი, და გულ უშიშრად
 მავალნი, ამოდ ვლიდანი საზღუართა თჳსთა კარგუბ სეენებითა
 და საფენ საგებლითა, საგდლით სავსენი და ნუზლით მოუგლე-
 ბულნი ღზინობდიან და ნადი ნადირობდიან. საგტობდიან და
 მკზავრობდიან. დაიბანაკდიან და აიკარვიან, გააყენიან ტალად
 მკენნი და გამოცდილნი კაცნი მამანნი და რა ნახიან დარაჲთა
 მათ მტერნი ახლოჲ წამომართუბულნი, აცნობიან ლაშქართა

ჩქნთა, ესე ცქაფად დაეკანთან ღუოგნებულად გავიდთან
 ბანაკით წესისმებრ, ჟერეთ მეწინავეთა სპასპეტი ღ გაიტანის
 მისნი კელისანი. მეჩმე მემარჯვენნი ღ მემარცხენნი მათითა
 სადრეშითა, ღ ბოლოს თვთ მეფე სპითა თვსითა ღ მმართუ-
 ბელითა მათითა, ღ თუ ვინ უფლის წულნი მათ ღაშქართა
 შინა იუვნინან, მისთა დრეშათა მივიდიან, ვისდამიცა სპასპეტთა
 ჭქონდიან საუფლის წულონი, კიდე შემკვიდრისა ძისა ჰი-
 მშოსა, ღ დადგიან კელსა სამესისსლოსა მარხისისსა, იმიერ
 ღ საშუალ მათსა მეფე რაზმად წეობილნი, ღ ჩამოიყენიან
 უკანით კერძო ჩსთულნი, ღ ოდეს გაწევენინან საომრად ღ
 ჰიზის ჰიბრებულნი, მოუწოდინან სამღუდელოთა წესთა, ისადინ
 ჰარაკლისი თვსად წილხდომილის დედისა მაცხოვრისა ჩქნთა-
 სად, აკურთხინან წყალი ღ ასხურინან მსედრობათა, ღ ეტყოდინან
 სიტყვათა გასამგნეველთა რჯულისა ღ ქვეუნიხთვს თავთა
 დადებისა, ღ რეძელნიმე წმიდათა საიდუმლოთადა ღიჩს იქ-
 ნებოდინან, ღ ესრედ განმზადებულთა საომრად აუტყენინან ბრ-
 ძოლასა. ღ გამობეზდინან მეწინავეთა მათ მტერნი, ღ შეიქმნის
 თოფთა ცემა ღ კომლთა დენა, კმალთა ელვარება ღ შუბთა
 ზანსარება, ისართა ტუორცა ღ შეკწემა შეკორცა, აქ დაკოდ-
 ვა ღ მუნ ჩამოგდება, დაფითვა ღ გასაზვარება, ვიდრემდისცა
 ბრძოლა გაფიცდებოდის, ღ ოდეს რა განძლიერდის ომი ღ

კახშირდის კოტა ოსტერმა, შეისვე აისწრაფიან და შივიდიან
 შემარჯუნენი და შემარცხსენიან სპასპეტნი და მეფე მათი, ზო-
 გად და ზოგად მწეობითა მათითა, და ეგვეთიან გულ უშიშ-
 რად რაზმთა სხუთა და სხუთა, გადიადის რმი და გავრძე-
 დის ბრძოლა, და რდეს მე გამწელებისა ძლევა სიმამრითა
 მტერთათა, და მოსწუდიან ოსტერე მეზირის პირენი ერთი ეჭ-
 თისა გამკლავებულნი, რომელთაგან სიკვდილის მოციქულად
 შორით ტყვია და ისარი აღარ რბოდან და ახლავს სულთა
 მეუთავად ანადსა კმაღსა და შუბს ატარებდინ, და საჩხუ-
 მით გაზდასწევდინ, ვისგანთაცა ადვიდის მტვერი ჭაქ-
 თადმე და დახბელის ქვეყანა მედგრად მიმართებულთა და სას-
 ტიკად შენატევებთა ცხენ კაცთა ნატრფალოთაგან, გარნა გან-
 ნათლის ცაი საჭურველთა მათთა ელვარებაჲს, რომელთა შო-
 რის კისკისად ხელტოდინ და მამაცად ჭბრძოდინ, სატკენლად
 სწვდებოდინ, და ქუჩ ავეთებდინ, წელვასა და ღმობას ას-
 შირებდინ, და ეალალებას ამრავლებდინ, და დაუშტომელად
 იღწიდიან ძლევისა მტერთასა, და თუ სადა ნახის მეფემან
 მათმან უძლიერესად დასხმა თჳსთა ზედა, მუნ მიისწრაფის და
 მისვლითა თჳსითა განამსნის მხედრობანი, და განამდიერის
 ხიტყვითა მამაცებრითა, მიუძღვის და მისცის სახე უშიშოებლ-
 ს და ღომებრ მიმართებლსა, და რა ნახიან ჰატრონი მათი თავ



დაუსოგად მისრული, გაღანამცა უფროს გაფიცხდიან ზ გან-
ძლიერებულთა მათ აღიმაღლიან კმაჲ ივერიული ზ ძღუვას
ჩვეული, ერთობით მიერეკნიან, რაზმი დაღწიან, მწყობრნი
გაფანჩიან, ზ შკუდართა ზედა გარდაიარს, ცოცხალნი ა-
ტიან, ზ დევნა უყვიან, აჯათა მთხოველნი დანარჩენიან, შეიპ-
ურნიან ზ მკარ დაკრულნი მეფის წინ მოიყვანიან ზ ჯილდო
მიიღიან, კუჭავ თუ ახლორე ცისე ზ ქალაქი შესვდესთ მტე-
რთან. მათცა მამაცად მიუხდიან, გარე მოერტყიან. მოჰანტუ-
ზიან ზ მკვირცხლად წუობილნი ფიცხლად მიეტყვიან ზ ზღუ
დეთა ანასდად გარდუსელციან, მებრძოლნი მოსრიან, ქალაქი
მოიცვიან, მოსკვეენდიან ზ მოაყარებდიან, ზ ნატყვენაფთა
მიტ მოვიდიან მძღველნი, ზ შესუთეთა ნააღაფეთა საღმრ-
თოდ შესწირვიდიან ზ მეფეთა მიატომიდიან, ზ თუ მას ომსა
შინა დააკლდებოდესთ ვინ ჩინებულთაგანი მოიღიან გვამი
მომკუდრისა მის სახლსა მისსა ზ დამარხიან შესაკვანითა ჰა-
ტივითა სამარხოსა მამა ჰაპათასა, წარუგზავნიან მეფეთა ზ
მთავართა ღარი ძვირფასი გარდასასურად, ზ მიუტირიან
ცოლსა ზ შვლთა. ზარითა კმითა საზრუნავითა. მოშრობითა
ზ კოკოცებითა ორმეოცთა დღეთა, გაშალან ნიშანი სამოსი
ტანისა ზ საჭურველი მისი. დაყენიან ცხენი უკუდმად აკაზ
მული შესვენებულისა მის ზ გოდებდიან შესხმა მკობითა,

დ მოთქმა გადგატეხით. დ იგლოფდიან წელსა ერთს ძამა
შავითა, მეჩმე უბოძიან მეფეთა გამოსაცვლელი შავისა, დ გა-
მოიუფანან ბგლოფიარე იგი შვილი იუვის თუ ძმა მომკუდრის-
სა მის, დ მიუბოძიან ჯილდოდ მამისა სამსახურობისად სა-
რისნი დ სახელო მისი, ანუ დაბა დ სოფელი, რომელთა
ესეცა ეწესნეს, მართვიან მუნებურსა კათოლიკოს პატრიარსსა
ნიშანი მომკუდრისა მის, ცხენი მდიდრად აკაზმული, ანუ ნი-
უთი რაიმე ძვირ ფასი მოსახსენებლად შესვენებულისა, დ იუ-
ვის გუბლადვე შუება დ განცხრომა უფელთა ივერიელთაგანსა
ესე გეჯრთა მოლხაზარეობენ მოხუცნი მოსაწვლეთათანს,
რომელმც უწყოდაან მამულთა თვსთა წესი ჩუქრულებათა დ
რადი უოფა ქცევათა.

სსჭან სსჭანი სხედან, დ თუ ვის მათგანსა სსყუარლისა
მშვიდლით მონაზიდარი გუფს განსწონებია, დ მისგან უწ-
ყლოდ დანაწყლულებსა დებუდას ხალბული საბუნი დასძვი-
რებიან დ ღმობა გახშირებია, დღე საშოროთ მტირაღსა,
ღამე ცრკმლთა შესაშრობელისა უამისათჳს მოემართჳს მოუ-
შერებია, დ მათ გამო სსყუარლისა სახლე მოუწადებია, ნუ თუ
შემართა ზრახვით, შეამსუბუქნეს ცკივილი იგი უსოიშრო
სულქმით დანახშირები, გაჩნა მას გლახ, მუნ უფრორე ემა-
ტების წელელი წელულსა, უჭვრეტს პირსა, ითმენს ჭირსა,

ქლავარეკების და უსიკეთოს თვალთა ეაღუწების და უცნოს
გულისა, უნებს რაი მისდა სათქმელად და არა უწყის ვით იწ-
უოს, სიტყვა ავიწყდების, ენა ებრკმის და ჭაბჭი ეკარგების
და თუ თქვას მასდა ემიშვის საცრფოს საგულისგმოს და
აშეკთა გამოხსნომსა, და ესრეთს იჭვს შინა გონება მატაცუ-
ბული შინჯავს დანაშთომითა ცნობითა მისა მასშავებელის
სახისა მშვენებელად ნახსმობსა და სანდომით მიმაგნიტებუდი-
სა ძირისა სიწყობსა, ვაძინა ადრედაგანვე გულისა ფიქალსა
ცოცხლად გამოჭხატვიან და ვითა კეკელუტა იწოილა სათაყვას-
ნოდ შექქმან და საზოგადოდ განჭკეუებიან, ამას იგონებს და
იტუვის თვსად, ვამეო, ჩემო მტანჯულსა ღამეო. ამისთჳს
ბნედა სელობა ვინ უნდა დამიწუნოს, აჭა ვითარ თავსა ამაყსა
მიჯნუროთა მოთავილესა, თხემსა თმანი ტოილებად დანათ-
ზავნი და წინამონი უკაზმავად დანაგრეუნი ზოგი სათისა უშა-
ვესად თეთრსა ეელსა შესხვევან, და ზოგნი ნარდიონად მფშ-
ველნი მხართა ზედა გარდაუყრიან და იგიცა საუფარლისა საშ-
თობელად, შუბლსა ნათლად მოშუქარესა, ჩემისა გონებისა
საცნობელნი დაუბნელებიან, და მასედა მშვიდლად გარდათხმულსა
სა წარბსა, წამომისა წამად მომკვლეელი ისარი დაუკიპავს, და
მისთჳს გასაგნულს გულს ესვრიან, თვალთა გიშრისა ნავთა
ნარგიზად მსხდომელთა ხედვა მიუტაცნი და შავთა ზღუთა

დასწოვებულად მიჰქონან, დაწვთა ძაწელისა აფრთხილებს, ინდი ხალხად დაუსვავს. ჰ მღელვარებით მეწამულბენ. კავ მსწავთა კინამობათა, იგი არე გაუსუნელებით, ცხვირისა მო- სდომით მოფრენილსა, სათობა უთვალწუნებია, ჰ უზადოთა პინითგან მკუდრად მისდით სულს უბრუნებენ, ბაკე ზად- ზამბოთა ფერფრენებსა, ლაღთა წელანობა დაუქლდინ, ჰ პწად პობილნი კიდო კიდურნი გაუბაღხშებიათ ჰ მუნით გამომწვირვალთა სპეტაკ გასაკვირვალთა, კბილთა ძაწისა ბუ- დეთა მარგალიტად მსხდომელთა, ბარჩინელთა სადაფთა კარ- კანონი დაუქუფრებია, ღახბე ეელ უერთა, ვეცხლები ჩაღ- ხელთა, ნაცითად მოფრცოვანობათა ცნობით გამოუყვანი- ვარ, გულსა ჰ მკერდსა ბრალისა ველსა, დრეილნი დაჭკოკ- ბებია ჰ ცნობადისა სახელ ადსოჭსენიან, ტანსა ზარბთად ანაზებულსა კერან კვიპაროსს ადბაძებულსა, კელ მკლავთა მო- ძრობით, ალვისა შტოთა ზანანობა დაუნასებია, ზრო წე- ლისა უსულბით, ლელწამთა ლელობა გაუწილებიან, ჰ ეს- რედ თხემით ტერფადმდე აღმკობით ცუდ მაშვრალი ჰ ეშეით მოვრალი, საგონებელს მისცემია რაი იდონის ძიოს, ღამე სიასლით მწველმან ჰ დღე სიშორით მზრობელმან ჰ წელუ- თა ორჯელეუ მტკიებმან.

კუღავ სხუგან სხუანი, ახლად შერთულნი შეუღლებულნი.

დ საღმრთოს მადლით შეაჯერებულნი ქალ უმანი, ვითა გგრიტნი
მისაჭერეტნი დ მისაბაძკანი, სიწმინდისა მასწავლებელნი დ
კეთილ ცხოვრებით საწამებელნი, სიფაჩულისა ღითონნი დ
მეუღლეობისა სამაგალითონი, მათნი თათო თათონი, გაკიდე
გაცალკებულნი, მიღმარებულნი, დ სიანლით მოღსინებულნი,
ზოგნი სხედან დ მეფერცხლეთა მუხლნი სასთუნადად გაუგე-
თებთან დ ნებიერად უბე კაღთათა წამოსწოლან, დ იგი მისი
მესათუთე საზად ღამაზის თითებით აფუტკვნილთა ვარჯთა
უსწორებს დ ღაღთა უფურადესითა ბაგე ზაჩხაშბოთი ეკო-
ნების დ სუნბულისა ფშჳათა იენოსებს დ მისსა შესაწირებს
სულსა იბრუნებს უზადოსა ღაღიციათა, ზოგნი მათგანი, უმა-
ნეთა ტრედთა მგვანი, უსურვასად წელთა შემოხვევიან დ
შირი სურვილისა საღაროსა ზაჩდასშათა გუღთა მიუტანან,
დ სიფაჩულისა უძვირ ფაქსნი სპკაღნი აღმოაქვან, სხჳანი
ზაჩიფსა ტანსა შესტოლებიან, კელი მკართა გარდუღვია დ
ბაგე ტუჩთა შეუწებიან დ მანანისა უტკბოსად დაგმებულნი,
გუღისა გასაგმირადლითა საუბრითა მოაღეჩხოებენ, დ ნელი-
დის კმით მიდიდინებენ, თუ სოქჳა ესრედ საამოდ დარბნი-
ნებენ, რამელ უჯუფთოთა შემხედველთა შურსა შეპკვნიან
დ ტოღთა მოაწადებენ.

სხუგანცა სხუანი, მრავალ გვართა საკრავთა მკერდნი, ოთხ ძალთა მუდგნნი, ზე გუდა სტეირთა დამბეგნი, შიბრთა მოქმედნი ზე ქებათა შემსხმედნი, სხედან უბან უბნად შენაკრებადნი, ზოგნი რაკვეენ ზე ტეკვა ბუქნობენ, ზოგნი ფუნდრუგობენ ზე სხუად ზე სხუად ასპარეზობენ ზე ტანისა მოძრაობით სუფურობენ, ძალთა მოიმედენი მოგვინალობენ, ფერკ მალნი ჩაღიბთა ზომენ ზე სუფუქნი ხელტომათა ღამიან. სხუანი ფერკულთ აბმენ ზე ზე მუნელთა სდგენენ, ზე კმა შეწყობით შებანებულნი აჭარალობენ, ქაღნი ვითა ბრალ ფიქაღნი, ნელად მინაზებულის კმით მოსახიობენ ზე კილა მიგდებით მომდივინ, ხუნტრუცობენ ზე სამაია ფერკისობენ, კჳლავ ძერაობენ ზე წიწილათა იტატენ, ზე ესე გვარითა შექცევითა დამედლისა შერომათა იფიწებენ ზე ჭმუნვათა იქარვებენ,

კჳლავ თუფინ მოგზაურნი გზათა მავაღნი, დღისა შრომათაგან მომწყდარნი. ზე მზისა მოტყინარეთა სახმილთაგან დახორშავებულნი კაცნი თუ შირტყენი ჭიან ველთა ვრცელთა, სულთა მაგუბებულისა სიცხით მიხრწნილნი ზე სასე ცვლილნი ფერკ მიხდილნი, დაღრეჯით დაჭმუნებულნი ზე ვერ სით განჩინებულნი, ელიან ოდენ დღისა მიდრეკასა ზე მზისა მიქცევასა, ზე მისთა მცხინვარებისა შექთა მოკლებასა, მამიედ შესმულისა ჭაერითა უკმოყრასა, ზე ნელად მოძრავისა ზეფი-

რისა მობერკასა ღ მონიაგებით მოგრძელებასა, ღ მაშინღა
შეაღმურებათ თვალთა ასმასა ღ მტვრით შეოღვიდთა ბუჯე
კილოთა აზიდვასა ღ ცისა ლაჟვანდად მოკლავარბულისა
განნიღვასა, ვისაიტა კერძო დასკლეთისა მრავალ ფერად ამღ-
კლავარბული მოასწავებს სავამოსა საამოსა ჟამისა წარმონი-
ნებასა ღ მათისა პატივისა დასრულებასა, რომელსა თჳს
ბუჯადებულნი მადლობენ დღისა ღ ღამისა განმწავლებელსა
მოავარსა. ვინა იგი დაუსხნა საზღუარნი ერთი ერთსა გარდა
უხდამელი, ღ მაშინ რა ნებისად საჩოხსა ტაროსსა განიცდიან
აღარ იცდიან ღ ისწრაფიან, ცხენთა სწისვნიან ცაჴ კანთა იჴ-
მიან, ღ ნათლით სავანედ მისვლასა იღვწიან, ღ რადეს მიიწი-
ვიან საწადთა მათ საზანაკეთა, მოარბენ მისთა მიდამოთა
დასაღამეთა, ღ ეძიებენ უძვირ ფასესთა ვეღთა მდელითა
უგავილოვანთა. წითელ ყვითელ მწვანოვანთა, სავამოხსა მამ-
კურნალოხსა ნამით დაცვარულთა ღ საამოვანოდ სასარულთა,
რომელი შეუმეიეს ქვეტენისა მის კეთილ ჴაერობასა, ღ გან-
შეკრებიეს ედემისე კერძოთა მდებარეობასა ზოგნი კოკებით
მოკუშტარენი ღ ზოგნი შლილებით მოჭოფთარენი, ღ ამ-
ჟად ლაღად მოფურნარენი, ბორცვედთა ღ დუბთა მობიბინენი
ღ მრავალ ფერად მოღაჟლანენი, დია რადმე მოხდომით მო-
ღამარენი, სუნთა სუნნელთა. მაფშველნი ღ საყრდნელთა მისი-

მოგნებულნი, მასთან მოითვალნიან ტევრთა მწვერვალ ბევრთა
ხშირ ფურცლოვანთა და სეთა მობორობანეთა, დღე მხრდი-
ლებელთა და ღამე მარგილებელთა, მისჯდომ მისუდობელთა
და ნების დ განსასვენეთა, კჳლავ წყარო წყალთა უხუად
აღმომჩქეთართა ანუ კევთა ქვშა კენჭობთა მოწანწკარეთა და
სიწმინდით მოკამკამეთა, გინა მდინარეთა ფრცვლად მომდი-
ნარეთა და ნელად მოჩანჩქარეთა და ღადო ჭეველით სევდისა
უკუ მყარეთა. და რდეს რა მისვდებიან ესრეთსა თვალთა სსა-
მოსა და გუელთა მასვებელსა სსადურჩოსა, ისწრაფიან და მსა-
ლობენ, ჰეროით გასპეტაკებულთა სსეუდართაგან გარდასდომა-
სა, ვინ უნეთა აკაზმულობისა ახლათა, ჩონინსა დაურვებსა,
და სმომთხურთა კელთა გაბმასა, სსუანი კარაულით ცვრთის
გარდმომდებსა, ზოგნი რბიან და მოაქესთ შეშანი, ზოგნი
კელმარჯვედ ჩამომკვესანი ანთებენ ცეცხლთა, სსუანი წყალს
ეზიდებიან, და საგანგიოთაგან საგბობელთა სიავთა და ჩაღსა-
ნათა ამზადიან, და თუ ვის ცოცხლივ უსსი და ჭედილი მოჭ-
უოლებიან, ანუ მფრინავნი, მათდა საკლავად გაფაციცებულნი
იკდიან დანა მასათთა, ლესვენ და აბასრებენ, ვითა ირიალთა
მღუდელნი მეტელისა მსხუტრზლთა შესაწირავად მკოტელნი,
რომელნიმე ხსნიან საგძალთა და იღებენ ნუზლთა საგრობისად
შენამზადთა, სდგმენ სერობისა ცაბლთა და ამჩაფლებენ სანო-

ვაგეთა, გჟელავ მთაქვსთ სუტა სწადე, ღ ვის თხიერაკნი ძო-
წეულის უფერადესითა ღ ნეკტარის უგემოვნესითა ღვინით
სავსენი ღ მისნი კელთა მაგოგმარენი ღ პიტთა საამოვნენი
სასმისნი, თასი ღ გულა, ჩაჩა მათარა ღ გოგოშანი, სხედან
მიღამა ღ მოღმა, შოჩს ღ ახლას, უბან უბანად მოყვასნი ღ
მოაჩიფენი, ზოგთა უსხედან მუტრბინი ღ მგოსანნი კეთილ
კმოსანნი ღ ზოგნი თჯთ მოსაკმაოხენ ღ ტკბილ კმად ღამ-
ღერან, იშვებენ ღ განცხრებინ, სმენ ღვინოსა ღამესა მო-
უწყინოსა, სადა მათის შუკით ადვსილი მთოჟარე, ესრედ ნა-
თლად ღამეგრის, წომელ გეგონების შესარბებით მათთა
ბაკეთა შინაპერობთა თასთა შინა, პირი საკონელად მიუტა-
ნა ღ მზესა თინითინობას შესცილებიას, მეჩმე ნაღზინებნი
ღ ამოდ შვებულნი აიტაბლიან, ღ ვის კაჩავი უდგნ სატყელთ
განმზადებული, ღ ვის შუაგი საფენ საგებლითა, ღ ვინ უთ-
რარე ხავედისა უღბილესთა მოლთა მწჟანეთა ასფოდელას
უსაგვანეთა ველთა მიწოლთ მთეუტებინ, ღ მამუკაღობის
დაქანცულობათა მოსვენებულის ძილით განმტკიცებენ ღ გან-
თიად ადღომილნი ჭმადლობენ ღამისა გათენებელსა თჯსთა
გზათავე შედგომილნი.

სსჟა ზ სსჟა ანდაზანი ხმარებულნი

ხალხთაგან.

შენი ქუდი დადო,
სამართალი ჰსცადაო.

თხის ზატონს აღარც თხის კუდი?
წაზომდა იუფს იგ ტუდი.

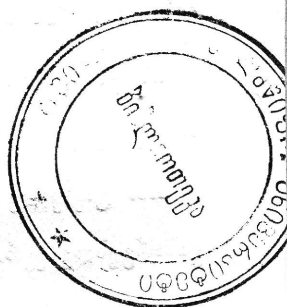
ფეჩი ფეჩსაო,
მადლი ღმერთსაო.

ღოჩი ჭაჭაზედ მოკრებობის,
ამისთვის კმა დაფარდობის.

ეს ხატო თუ ჩემი მოჭედლია,
წაც სიტყვადე აქქს გამოცდილია.

წაც თხამ თრბილს უფო,
მის ტუფებს მიუწეო.

ვინც წამ ავად ექმნასო,
მან კუდავ გაწდაქმნასო.



ჩემი ურგები შეიღიო,
წყალს მიაქეხ ის მარტვილიო.

გატს რომ საქმე არა ჰქონდა,
მასათს იურის არ დადონდა.

ის ეშმაკი თავის სახლსა,
არ დააქცევს ხმაწობს ძალსა.

თხა გაფჭედილ თხა ვიუდილ,
გისარგებლე გერა კიდი.

პურისა პურით გაჭმეო,
ამდენს ვიქმ რომ დამჭლდეო,

უური მისთჳს არ იზღუბის,
მრავლის სმენით განლიბდუბის.

ძაღვმან ჰტყუა მამალს სოფლის შენება,
უეფა უივილით ვჭეოთ მოთენება.

ჩემი რა გითხრა გული რით დაგწვა,
ჭირი ზ ჭმუნვა სულთქმა ზ აწვა.

მამის სული დაევიწყო ჰახისასა იფიცევდა,
ესე გუარჩი მოუბარჩი სიმათრლესა არა ჰსცევდა.

რა ჰქმნას კარგმან მონაწდემან,
უღუშაშოდ კელ მარჯუწმან,

მე გლას უტეხ ცაცხლი კვსთქვიო,
მისთჳს ჰინი რად დამწვიო.

თქმულა სული ტკბილიაო,
კორცი დაჰკრად რბილიაო.

თუ ჰკრავ სხჳს სხლსა წიხლსაო,
შენ მისვდე ზალაუნსაო.

ვირ ჰეცრე უშველს ჰავლესა,
ტუაფი გახადეს სავლესა.

თუ არ გინდა ნუ იქმ ავსა,
თჳრ მისვდები მისსა მჰსგავსსა.

ძლიერსა კელსა ქვეუენისა მთხრელსა,
დმერთი ჰსტემს შქნელსა ჰშთაგდებს მთხრებლსა

ჩემის სულისა ვერა გამიგიაჩა,
თბილი ატრელებს ციფი გამითბიაჩა.

ნუ შეხვალ ნუ ებანები,
თჳრ ციფებულს ეგვანები.

მუწვან ყრუკი არ იყო,
არ სსმენთ თჳს დაიყო.

დღეის კვერცხი ჰსჯობს სვალის ქათამსა,
დაპირებულსა აძლევს ქრთამსა.

ზოგი ჭირი მარტუბელად,
უთქვამსთ კაცთა სარგებელად.

მე დ ძეგასა წიწილა,
მიგვაქვს დ აღარ მიწილა.

ძაღლის ხსენებაზედაო,
კაცი მოდგა კარზედაო.

ჟერ ძილო მეტე სიზმარო,
უნახავად წამც იკმარო.

ოხეწსა ეკლესიასა,
ემზაკი დაჭრტავს იასა,

ხილი უხამს მესილესა,
დ მწუხანილი მემცოლესა.

ვისაც თევზი უნდაო,
უსველოდ დაუწუნდაო.

ამსანაგი ნუ გძულსო,
საშოვარი ნუ გშურსო.

ჩიტო ბრტყუნად აწა ღირდაო,
მდევენელსა თვთ უკვირდაო.

მთგორიც მოსველ სვინაო,
მისთანა წახვალ შინაო,

სად ასმეტა სად წილკანი,
სად ბატკანი სად ციკანი.

უვაფსატა თავის ბახლას,
მოსწონსო თავი ასლას.

თუ საყდრის კაჩი ღია იუოსო,
ძაღლმან ნამუსსა კელი მიჭყოსო.

გუთნის დედად თუ კაჩი გუფს,
შეკრეს კაჩნი ცუდად დაჭყავს.

თუ შენს ასლას ჯიჩკს ისაჩი,
მონგდეს თვს ცუმად იკმაჩი.

სადაც მიხვიდე ქუდია,
მათებრ ან გზუჩავს ცუდია.

თუ ან გინდოდეს ჭიჩიო,
მაგრა დაიცივს პიჩიო.

ბერს დედამთილსა წოსკიპსა,
რძალი ვერ გაუბოზდისა.

დილას თქმს სან სტუმარო, საღამოს გეტწლად იქცევი,
თუ ხანი გაგიგრძელდების, სზილენძათ შოიგიცხევი.

ქვა თავის ადგილს შიძიკა,
რა დაჭხმრავ ცუდი რამეკა.

გველი გარედამ ჭრელია,
 კაცი შიგნიდამ ცრელია.

ქალი ქებით გათხოვდების,
 რძალი კარგი ძვირ მისვდების.

ჭო ტაშტი გატდა აჩაო,
 კმაკი დავარდა მწარაო.

ოდეს ქათამი წყალსა დაღვესო,
 ცასა შესედავს მადლსა აძღვესო.

თუ ბატონს უეფარს სვლიკი დ გველი,
 უმისგან უბეს ჩასმას მოგველი.

კელმან კელი დაბანოსა,
 ორთავ პირსა არ ავნოსა.

კელთ ნაქმარი გულმან ნახოს,
 თუ ავად ჭქმნა დაძმანოს.

ბატონმა ჭსოქმას მუხას გაშლი,
 ასხიაო შენ ნუ დაშლი.

ამეოლს აჭეო ჩამეოლს ჩაჭეო,
 ნების დამრთველი იუაჲ დამეო.

ქურდი ქურდის მომპარავი,
 მონდბაო ჭსოქმეს არ ავი.

ჟერეთ თავო ზ თავო,
მერმე ცოლს შჯლს მოვართვაო.

მეფე ბაგიწერს თემს შეესვენა.
თემი შეგრისხდეს ბარდაესვენა.

ბალი წვერში გამწარდება,
მამლარს გემო წაუხდება.

წელში თევზეს ვინ დააფასებს,
უნახავად ჭსოხრეს აბაზებს.

ამგლედი ბეჭი მინახავს,
ჩამომგლედი რას მიძრახავს.

უვის ბავყარო,
ვას შევეყარო.

ჭერდს ჭერდის კარამდის,
მიჭეე მივა მარამდის.

კატა მქედეს ვერა შესწედაო,
ზარასკევი შემხვდაო.

გიტვი დედის წინ მსლტომარე,
ბეკლს მისვეს დაუმდგომარე.

ამხავს მალე ნუ იყიდის,
დასშირდების გაიაფდის.

ანახარი მიწამ იცის,
შენ გამტეხი რად ხარ ფიცის.

კუდა კარი თვით არიყო,
სხვათ ბუზს უქნევს არ უბრყო.

ჩემი ურგები ქოთანი ქვასა,
შიგ მოხარშული აჭამეთ ძაღლსა.

წითელი ოქრო შავის დღისათჳს,
რად ზოგავს ძუნწი საქმის მომართჳს.

მზე ჭაბუკის ჯოგი რემა გეგონაო,
ჭკავს პატრონი არ გაგეგონაო.

მოკუდა ქათამი ოქროს გვერცხის მდეგედი,
აღარ დაჭშოთ მამალი მისი შემზადებული.

სახლს თუ ღმერთი არ აშენებს,
ამგები ვით დააშვენებს.

კარმან კარსა ურქინოსა,
სამოვარს მიადგინოსა,

არ დაიმაღვის ქებული,
შუბი ღუგასა დებული.

ბერისავე ჭკობს ნაკრავი,
სახრელი ჭსოქჳთ თუ საკრავი.

უთქმამთ ვისი ღ ვისია,
ვისთჳს წა სსშუწმისა.

შავსა ღმრისა შავ გეგეტა,
მისვდებისა წად ქსთქმას ნეტა.

გედელსა ტერცვი შესაწყლო,
ხამოსტვიდების შემომწყალო.

უჩნი მიუშვი ნებასა,
თჳთ შეეუტება სნებასა.

ვაშლი შესადე ხანი გამოვა,
ამისთჳს საქმემ გერ იწმომავა.

თავი ნაქები გიტკათა ღმრისა,
თუ წას იქადი ავათა გჭირისა.

წაღ აწა შევქენ შვილი აწ იყო,
წაღ აწ გავსაწდე ვმა აწს მობრყო.

ერთს ქუჩყანას რომ მუხსლე აწ იყო,
ბაღლს დაწყევს ნაზისხაწ, ამით შირი დაიულო.

შებადემ ბაღში გველი მოკლათ,
აწც შენ შეგჩების, ეტყვის გრძელ მკლათ.

ფუჩი მოკუდათ,
სანულაბა გაწდასწყდათ.

შინაუჭი ელამიაო.

მით ვერ ხედავს ღამეაო.

ყვითელი ღაჭი შავის დღისათჳს,
სიძუნწით ზოგვა, ნურა ჩისათჳს,

ყვავსა გაკალი გაგდებინე,
გამოგადგება შენახვინე.

სადაც კომლი მაღალია,
მე იმისი მაყარიაო,

ზღუა კოფით დაიღვეაო.
წანწკარად დარდიტყვაო.

თქმულა ძალი აღმართს ხნავსო,
ჩჳჳულს გაჩდასდა დაუხსნავსო,

შენი მეზობელი შენი სარკე არისო,
ვინც არა ზარობს საუერებლად კმარისო.

ტანთ საცმელს ბევრი მიეგებება,
ჩჳჳას ყველაი თანა გაჩჳჳება.

თუ გული გულაბსო,
ქადა არ საძულაბსო.

მწიფეს ესროდნენ მეგახე ცვიოდა,
მისი მსროლელი ამას ჩიოდა.

თხს თხის ფერკით დაჭკიდებენ,
ცხვარს მისს ვალსა ვერა ჭხდებენ.

დრო დროთა თვარა უაშია,
იწიფის ნუ გაქვს ვაშია.

მშეიწეს მშეიწი ეგონა ღ მამლარსა მამლარია,
არ იტოდნენ მათ უცებთა ერთმანერთის სამძღჳარია.

მამლარი მშეიწეს უფშენეკდა ჰურსა,
არ გაწეინოს ეტუოდა უურსა.

სვავად უკობენ მრავლის მჭამელსა,
ესრეთვე ღოთად ბეგრისა მსმელსა,

ცეცხლი ვსთქვი ძირი არ დამწვა,
უთქმელობით გუღს დამაწვა.

დღე წავიდა ღ არა ფათეარკია,
თუმც არ იყო შობად ღამე მაკია.

ასე ჭსჯობს მამულისათჳს, რომ შჯლს ჭსჯობდეს მამასა,
მშობელთა ძაგებისათჳს, ნუ ჩამომართმევთ ამასა.

თევზი თავით აეროდდების,
მისის სუნით ყველა ბნდების.

თქმულა ბედი მომეტო.
თუნდ ვიყო ნესვთა მჯდომეტო.

კატა მხსავანი თაგვს კეჭ დაიჭეჭს,
მოეჩიდეზის, კმის მომსმენი მტეჭს.

ახალი ცოცხი კარგად ჭგვის ძველი მოატანს ქვიშას,
ჩა სანი გაუგებელდების, მასც მოაკლებენ ვიშას.

ჯვრეთ ფურსა შეხედო,
მეჩ სწველელ მოსთხოვდო.

უჩია გაღარიბდაო,
მეჭდაჩს ვიჩს ნალებსა ჭყრიდაო.

ბუსა შული მოუგჭდაო,
შენ იტიჩე თავ დიდაო.

ავი ძაღლი აჩც თვთონ ჭსჭამს,
აჩც სხუათ აჭმევს ჭყეფსო ამას.

სადაც აჩ იუფსო,
ცოტა კმარეო სო.

ღმერთი მაღლაა, ზ მეფე შოჩად,
ვინა ჭსტნობს ჩუჭნსას, ნაქმნაჩსა ჭსწოჩად.

კარგისთვის კარგი ოდეს ქმნილაო,
გველო მოუჭი მაგჩა კბილაო,

კრწილს მასათი შაშად ეო,
მუისვე სული ამოეო.

თუშო ცალ ვეჟი სად გაქესო,
შინა მაქეს მით არ დამაქესო,

მამალმან ქსთქჳა მე ვიუიულებ, გათენდება თუ არაო,
თვარა ქათამს მელა შექსჯამს, ბნელა მისთჳს გმარაო.

მისი უბნობა შგონია, მსგავსებდეს ჭია უელასა,
ბოლო აღარა ექმნების, თუ გი მოგვიტოვრობს უველასა.

კახას პატვის ქსტემს უველაი,
ჩხასს არ ეგო შეველაი.

ბებიაჲ წიწხლიანს თვალში ამისთჳს გაგოცებო,
რომელ კვერი დამიკრა, ჩემის საქმის უცებო. ✱

არც ქარო შენგან შემოტანილი გამიშინდაო,
არცა გრიგალო შენგან გაცანილი მინდაო.

იმეჭმან ნემსი აიფარაო,
ქარსა გამოუფოს გაიხარაო.

ვინც რამ უნდა ქსთქჳასო,
ბუჭუღაკი ჭიქჳაკსო.

ნათლიაჲ გოჭგოტს მოუწიო,
შენი სასეთიცი არის ჩემიც მცირეო.

ნათლიაჲ შენსა ჩემი მიჩეგნიაო.
სხვისა შენსა რად მიშენიანო.

ქაშისგან შეშინებული. ქაწს ჭბურავს იჭვნიეული,
კვლავ ჰიბის დაწვას ეგრძაღეის, მისთვის უთრთების გუდა.

ურია წყალს მიჰქონდა,
ჯოჯოხეთის გზას ზომდა.

ურია წყალ წადებული,
სავსს იპურებს შეშინებული,

აზანბურელი თათარი,
გოჭის მოდავედ რათარი.

მარტყოფული ქანდაკა.
გინდ იუღს ღ გინდ ანა.

ზურგ წამსდარ ცხენსა ბედ ავსო,
ჭზრასვენ ტას კაჭკაჭს ხედავსო.

უნახავმა ნახაო,
ცხრა მთა გარდალასაო.

ბაცონის კარი სახუნდარი,
ამად ვზი საქმე, დაუმცდარი,

რძლმან ჭჩქუა დედა შეილი მოგივიდაო.
მე რად მაცუეუბ მაგით სხვიდაო.

ძაღლისა კუდი, არ გაჭსწორდების,
მისდამი მცდელი, ცუდად მოჭსცდების.

უთქვამსთ ყაჩუყმს რა მოჰკლევსო,
თავისი ენა მოჰსწყლავსო.

ბრმასა ჭკქუჭს ცოლის სიკუდილი, კაცთა უგრძნობთა ღმობისა,
მიუგო მასინ ვიწმუნებ, როც გვერდთ ან მომიწევებისა.

კაცის ცნობისთჳს, მეგობრის სინჯვა,
სსუათ უჩიევიათ, რად უნდა ბრინჯვა.

ავად სახელის დავარდნას,
ამჯობინებენ თვალის გავარდნას.

ურემი გადაბრუნდება,
გზა ხომ მასინ გამოჩნდება.

ანა შეჰსჯდა მწყერი ხესა,
ეს მისს გვარსა უზრახესა.

აზნაურთა სცუმობაო,
ნუ გოონაო სუმობაო.

გაჭირება მახვენო,
ღე გაქცევის გაჩვენებო.

უთქვამსთ მისსა სიწმიდესა,
ჯავახეთი აღეთხვრისა,

ვინცა მადვით უერძენს ჰერეფსა,
იგი შემდგომსა ჰგეგსსა.

უტემან შესა თუ არ გიზიდოს,
ძის წილ ცეცხლზედა თჳთ შიიზიდოს.



მ ა ჯ ა მ ა

თქმული დიდის მეფის

თეიმურაზისა,

გულაგც მითქვამს სიტყვა უქმისა ჰატიჟმან შემსმინაო,
ყოველნი განვლით სოფელსა აწვინ დაწრებით შინაო,
სულის აწ განმსვენებელა მგზავსად ზირუტყვითა ფშვნაო,
ღ კარი დაგვეშვს სასძლოს გვესმის ნუ მოხუალ შინაო.

ღექსითა ღარიბთა უცხოთა რომელ აწ გამოკრებული,
მომინდა წეზ ამისთვს არიქმნას დავიწეებული,
გატი ბენი ღ გამოგონი ვინ იცის შესუდეს სწრებული,
ღ ცუტად აწ წახდეს ნაშრომი დამეცოს ცუცხლი დებული.

ქართულად ჭქვიან მაჯამა შეუჩილად ითარგმანების.
წიგნები გამოკრებული იგ ერთანდ მოიფარების,
იკითხვიდენ ღ სთარგმიდენ ღხინი აწ შეეღარების,
ღ გული მოფარე სიბრძნისა მასთანა დაუღარების.

მზე ცუდ მასფარლობს ვეწნათობს ეტლზე შენ ზინაწ ისარა,
სსწამ შენგან კიდე სამუარო ვინ გაისახლა ისარა,
მელნისა ტბამან გიშევი ტევრად გარ ივლო ისარა,
ღ მუნითგარ გუღმან ტევე ქმნილსა გლახ შავმან მშუღდმან ისარა.

თქმენ მზესა სწუნობთ მე მას ვეჭვ კტლსა სსწუ ვინმე ისარებს,
კბ ტუღად ფანტავს მხივთა ღ უკეთ ანათებს ისარებს,
მელნის ტბა ტევად გიშეწსა გარს შემოიფლებს ისარებს,
ღ ესვრის მჭეტრეტელთა გულებსა, ეკალმუხისა ისარებს.

გული ქმნილა ნარგიზთათჳს გლახ ღახუბრთა ასახებლად,
ვერ ძალიდვა თვთ რად ხელჭევეს მაშ მნათობთა ასახებლად,
მით იძლიენეს მოიკიცხნეს ედემს ნარჩი ასახებლად,
ღ მსურ ის მისთჳს გაჭრა კელ ქმნა ვიწყო სულთქმა ასახებლად.

ვერ გაქეს ბძქმნთა კრებულთა უტევ იქმნეს ჰირი დაეო,
ცივრთ მიელა ნათელი სრულ შენგან არ თუ დაეო,
გაუჩნდებოდა სიტუტრფე ვარდს შენთან ხანი დაეო,
ღ გლახ ცრემლთა ჩემთა ნაკადი ვფუტავ სოფელსა დაეო.

შენთჳს ხელმან გლახ უშენოდ მითხარ მზეო იამოსრა,
შენმან ეგრე სიტუტრფემან ვარდი მოკლა იამოსრა,
წარბ წამწამან გული კრული პირველ მოკლა მეტე მოსრა,
ღ არა გევხარ ქვეანუოფსა მზეო იწეე ბარე მოსრა,

ერთი გული მატქეს სიკუდოლო მოფერისად შემოწინავსო,
არც შენთჳს ველარ დაგზადო ვერ მოგტე ნუ გიგვირავსო,
იგ არს ზატყთა მიზეზი სად ვარდს ქმნს ბრელი სჭვირავსო,
ღ გული მას მიჭეფს არ ვიცი ჩემთჳს რა გაუპირავსო.

ყაჭაოს უთხრეს ყვაგილთა წადგან შენ გესჯობხარ ფერადო,
სუნი არ გიდის სურნელი ეგ საუვედურად მძე წადო.
თქვა ტურჟამ კინძე გაწყრომით შიბრძანა მგვენარ მე წადო,
ღ გუელი წამართვა დამაგლო ღასჴართა დასაძგენადო.

თავშან შენშან რისხჴა უნდა კადრებისა დაუმაღსა,
მაგრამ რაგქნა სხივთა ტუცხლსა სულ დაუწევას გუელი აღსა,
დაუჭრივარ აღმასისა ვიდგომილსა დანა ძვალსა,
ღ თუ არ მისხნის შევდგომილვარ მაჴნუნისა მე გლახ კვალსა,
შენებრ ნაყოფი უფაღმან კამს ედემს თათ რგოს მანასო,
ყანდაარს ნიჭი შაქრისა ვარდშან ბაგემან დანახო.
მუნით ნაკადი სიტკბოთა უგჴდავ ჴეოს ვისაც მანასო,
ღ ისწათვის ყოვლი მიჴნური ვინძი ესიოს მანასო.

გრძლად მატირა საწუთროშან ცრემლთა ღვარი დამეღია,
მიჯობდა თუ სიკჴდილისა გლახ სასმელი დამეღია
შამაძულა თვსთა ტომთა ძმა არ მაძმო დამეღია,
ღ აწ სოფელო ვარდთა ზრობა მამკალ წადგან დამეღია.

მზე უნათლს ჴქმნე ეტლსა ზი, შექნი კრთებიან საღარი,
ამად ვსტირ მაგრამ რაზომ კამს, ეგზომი ცრემლი საღარი,
ვარდსა მისტაცე შეენემა, ბადახშანს ღადი საღარი.

ღ ბროღსა სტეჴნ ძოწნი ბაგენი, ფერად არღავნის საღარი.

ბძქენთა მოვასხამ საქებლად დიონოსითურთ კრებულად,
ბაგნი მოგიძღვნა მთუარემან განსა უმეტეს 'ვსებულად,
მაგრამ ვით კელ ჰეონ მზე ნახეს თვთ შენგან ნათელ გლებულად,
ღ გლან ჭმუნვით გახდა პიჩს იცა, მისთჳს ახნია ღებულად.

გული ნაწგისთა ლსვარემან დასჭრა დასნია ასეცა,
მუშეი ხარ ზილფი ამბარი, ნახეთ რა მიუოს ასეცა,
წამწათ ინდოთა ლაშქარი, ჩემზედ აწვია ასეცა;
ღ შე მომკლა მეტენი მფრინველი ჩემზედ ხადილად ასეცა.

შე ღამემეტრა სოფელი, მტყმთანა უოფა მეუოფა,
ჩემ კემდ არ ბრუნავს ხაწუთრო, მისთჳს მომძულდა მეუოფა,
რა გამეყარა მოუვარე ხელავთ რომ სულიც მეუოფა,
ღ გული სავსე მაქჳს ღახვრითა, სსჳს კიდევ აღარ მეუოფა.

ტუჩოფა ხარ შევნიერებით ტანი მიგიგავს ხაროსა,
ვაჲ შენისთანს მიჯნურსა ვეგრინ ეღიწოსა აროსა,
გაცი კამს შენთჳს გაიჭრას ღ ღზინი გაიმწაროსა,
ღ ტარელს ქებასა ესტუმროს მაჯნუნთან დამეყაროსა.

მისგან გახდეს მეტნიერნი, არს უცნობნი დანაცარად,
მან ღამიჭრა გული წამწათ, მოიხმარა დანაცარად,
სრულად დამწვა სხივთა ცეცხლმან, ღამის ვიქმნა დანაცარად,
ღ ღამეგრის ბედი მწუღად, არ ვეჭვ ვიქმნა დანაცარად.

უწყის ღმერთმან გერვის ვსედაჲ ქვეყნად შენსა დანაგზევსა,
დაუწვავარ იგ უწყალოდ ცეცხლსა შენგან დანაგზევსა,
გულისათჳს დასალსებრად წამწამ ჩემკენ დანაგზევსა,
ღ კამს მივმართო მანჯუნისა, წანავალსა ღ ნაგზევსა.

მოიგონე საუფარელი შენთჳს თავის განაწირა,
კაცს აცხოვნებს სამართლის ქმნა უსამართლოდ განაწირვა,
გულს დასვაჩი სიშოებისა ათასი მკრა განაწირვა,
ღ სჯობს დააკონს სიუფარელი დავსებული განაწირვა.

გულსა გულზედ შითარ მიცული, გინდა რამე მოგცე საზთად,
თავსა მოგცემ უმჯობესი, რაღა მოგცე ზედან დაზთვად,
არ დამიჭერ ვფუტავ ფიცსა ცეცხლზედ მივცემ ზედან დაზთვად,
ღ უწყალოდ სვამს სხლსა ჩემსა ღვინის ნატყლად ზინარ დათვრად.

მარგალიტსა ღ სდაფსა იაგუნდი სტავს დალალი,
მას გული ჩემი მიჰყიდა ვინცა ვინ იყო დალალი,
მამკლეს ტირილის სანაცლოდ სისხლი აქუს ჩემი ალალი,
ღ ჩემის ღვინისა ყვაგილი უმჯობესმან დალალი.

ბოლოდ მინაზედან გიშერი ვარდმანცა თავი მუნარა,
სულ შენებისა ყვაგილი არ დაჩნა შეკრბა მუნარა,
ვერსით შეუელ საკრებლად ეკალნი დამხვდნენ მუნარა,
ღ ზესთა ნათელთა მიფლობელი ამისთჳს დამიუნარა.

გულთ ცაცხლი სურვილის ან დაასე შენ უკეთე,
მე მუნ ღამწვი აწ ღახვარი მგონივ მოგხვდეს შენუკეთე.
გნახე აგრე შენ უთმოხლად თავსა ხელქმნა შენუკეთე,
ღ უველს მით ჭქმენ გნახე ვინმე მნათობთაგან შენ უკეთე.

გული წამართვი ცნობითურთ. მითხარ ნაცვალე მომეცა,
ველარს გზოვე ხაჩემოდ გაუტისა სევდა მომეცა,
უარდო წაღკოტისათჳს თავლნი წასათვის მომეცა,
ღ მამწვი ღ წყალი ან მომეც ღამწვარსა გულსა მომეცა.

ბუღბუღთა შექმნეს ძახილი აგრე გაქქეს ვარდმან იშალა,
გულსა გაჭრა ღ ხელობა უშალე ან დაიშალა,
ხამს თუ მიჰნურმან ტან სცმლად სტავრისა ნაცვლად იშალა,
ღ გლას შენმან შექმან მნათობნი აწვინ მითა იშალა,

ვარდი ღწნა მხეპან შექი აღარ მისკენ მოაწურვს,
ცრემლთა ღვარს გაუწევიცლად ქრთ წამს აღარ მოაწურვს,
ან გეწაღვი მას ქვა გულსა სული ექლში მოაწურვს,
ღ მომეშალა წადგან ღხინი სეკდა ზრუნვსა მოაწურვს,

მესეს შესწრთა მისგან შექი ხელდუთ ველარ მონად არა,
მთჳარე სავსე ღარბის მგრსი ვეჭობ მისთჳს მონად არა,
წაღკოტს ვარდი მის ღაწვითათჳს გამაჩნდების მონად არა,
ღ წად ღაჭკოვდა ჩემთან ეშვი მითათჳს მატქესა მონად არა.

ვეჭვინ ნასოს მისებრ ვინც ელოს ოთხი ეუჩე მონაგიდე,
ოდეს გნახა გავსებულა მთვარე განდა მონაგიდე,
ვითარ დასწვავს სიშარისა გულსა ცეცხლი მონაგიდე.
ღ გლახ ვით კძაო სუწვილისა მძიმე ტყარითი მონაგიდე.

შავმან მშუღდმან ისარი შკრა გულსა ზედან დანასობი,
კმ ზომ ღაჭკრა გულსა შინა რომ მოჭვიდა დანასობი,
დაწვთა მისთა შეენებითა ვნახე ვარდი დანასობი,
ღ ველარ ვნახე მთქარე მისგან მონავანი დანასობი.

დავლე საწუთრო შენებრივ მოისრა ვნახე აისრა,
ეს მიგვირხ გული ქვა ქმნილი ვით ერთ წამ ეგრე აისრა,
მეითხეუდნენ შენნი მნახველნი თუარ მზეკო აისრა,
ღ მე უთხარ მისი სამეოფი მნათობთა გვერდით აისრა.

მტლი ნატრობს მგზავსად მზისა ზუგზუე დამცა ისრად მასვა,
ამად ვსტირი სხივნი მისნი გულზე დამცა ისრად მასვა,
მიწივ მით მთრავს ათასი მცა სუწვილი ღ კეში მასვა,
ღ ვის ერჩილს სოფლად ყოფნა არ გაიჭრა მისთჳს მასვა.

მთქარე ვერ დაგედარება ვერცა მზე დაგედავისო,
მიწა ღ მტეჭრი შენ ფერხთა თავსა ღ ზიჩსა დავისო,
შენი სხივნი ღ ციმციმნი გულზედან ღახჭრად დავისო,
ღ ცუდათ გაქებენ თინათინ ჩესტან დარეჴან დავისო.

რად ვერ შედგო ბუღბუღისა ხელქმნა გაჭრა განა ვარდსა,
შეუშლია ჭეფოს იძახის, სხვას არასა, განა ვარდსა.
თავს ევლებს, ზედ დაჭოჭინავს, არაპირებს განა ვარდსა,
ღ ვით არ დაჭნეს თვითარ მოკრეფეს არ იქს ხელი განა ვარდსა.

ეშურების ბაგე ვარდსა სისხლი ჩემი მალე სვასა,
გულსა დანა აღმესისა სჭრის არელის მალე სვასა,
თუთ თავსა ჭეფოს ძოწეულად დამიმკვიდრებს მალე სვასა.
ღ აგრე შექმნა მზე ღ მთვარე დაუწეებენ მალე სვასა.

ბუღბუღს შედგოთ ვარდისათვის ნაკელასა დანარქვსა,
იგ ხელთა ებრ ტეებს კენესით აქა იქი დანარქვსა
თავს დაჭეფის მისსა მკრეფელსა გულსა შინა დანარქვსა,
ღ იძახის თუ რად ვერ მსედავთ ხელსა სოფლით დანარქვსა.

აწ ბუღბუღო უველა გსედავთ ხელსა სოფლით განაჭერსა,
ჩაჯდომისარ ეკალშია, სხლს არ ემბ განა ჭერსა,
გვიჩვენებ ღ შემოგვივი გულსა დახურით განა ჭერსა,
ღ მოგიტან ღ გაგიგურნებ ვარდსა ხელით განა ჭერსა.

არ დაურჩა გულსა კრულსა რომ დახვარბი მას არ ესვან,
ეგრე ჭმუნვა სევდა ურვა გაუწევეტლად მას არ ესვა,
წელულთა მისთა საკურნებლად გლახ მეურნალი მას არ ესვა,
ღ ეს მიგვიძის თუ რად არ მომკლავს იგ ეგ ზომი მას არ ესვა.

აწ გულის კრულსა ნელ ქმნილსა სედავ უზირებს მოჩვენად,
ზადდ სულდგმულობს ღასვარი ვითა მუდამა მოჩვენად,
გლას ჩემთა ცრემლთა ნაკადი წაზდენი ღადგა მოჩვენად,
ღ აწ ზადგან მომკლა ნიშატჳან მიმიშვით მიფუვე მოჩვენად,

სოფელჳან ღ ყამჳან კრულჳან ღზინი ჩემი განაქარვა,
ათასი ღ უმეტესი, ჳირნი ჩემნი განაქარვა,
ზაზაღია მინა ვარდი, ოდეს იქმნა განაქარვა,
ღ ამას ვსჯერვარ მით რომ ერთი დღე არ მომსვდეს განაქარვა,

ანელეზდი ნუ უკეთებ, გულო ცაცხლსა ღანაგზევსა,
თვარ წინა გიცს მიჯნურისა სელქმნა გავლა ღანაგზევსა,
ვერ მოჩხები ღაულასჩრად წამწამთაგან ღანაგზევსა,
ღ იგი მითქჳამს მას კჳელავ ვიტუვი ესე სჯობსო ღანაგზევსა.

ზად არ ღამჭრის გულის კრულსა აღმასისა ღანა ტარით,
ზად არ გიგვირთ არ გაგჭრილვარ სოფლის სიფრცე ღანა ტარით,
ზად ვერ მხედავთ სწადლისა მე სიკჳდილსა ღანა ტარით,
ღ ბრუნავს ჳეჳა ცნობით ჩემით, ვით ღაცთა ღანა ტარით.

თვალთა კეკელუტთა ტურტუტთა მე უმად მოუფალ მაშენსა,
ეგ მაშინც გულის უწეალოდ წამწამ ღასვარითა მაშენსა,
შენკენ არ მოვიხედაო ამით მადონებს მაშენსა,
ღ თუ ფერხთ არ შემოიხვევდე ეგრემც მამთხვივე მაშენსა.

წამწამს მესვრის შავი მშვილდი ისრად გულზედ დამალება,
ესე გვარძან მომისწრათა სიკუდილისა დამალება,
იგი ნახოს მოვანებით მთუარეს მართებს დამალება,
ღ მარად ქებად ბრძენთა მართებს ენა ქებით დამალება,

ზედ გარდადის ბაგე ვარდსა სისხლთა ჩემთა მონასლობი,
დამანია შავი ისრად გულსა ზედა მონასლობი,
ნახოთ თქვენცა მოგეწონასთ მნათობთ გვერდით მონასლობი,
ღ სრულ ციერნი დაიმონა ვით ძალ ედგა მონასლობი.

მე ვისთჳს ვგუდები ბოლ ლაღი, ღ მისი მონაყარდია,
თვალნი მელნისა ცბას უგავს ზეცდიგან მონაყარდია,
იგი აშვენებს ხმელეთსა მზე ცუდად მონაყარდია,
ღ მაგრამ შევლელა კაცისა შეუერის მონაყარდია.

ბოლ ვარდსა ცანად საროსა გიშრისა ბაღი უშენდა,
ღწვთაგან ელვა კრთებოდა მჭერტელთა ისრად უშენდა
წიგნი მივსწერე ებრძანა ეს ვით მკადრეო უშენდა,
ღ გულს უთხარ თუ არ შეგეერის გელად გაიჭერ უშენდა.

ვაცი მოგელავს იგი პირ მზე, მისთჳს ხოტბა დანაზარსა,
ამად რომე სარითია, იგი ცურთა დანაზარსა,
მეტი რავეო თავსა უძღვნი მოვასხენებ დანაზარსა,
ღ მაშინც აგრე შევეწუდები მიგონებდეს დანაზარსა.

მოუკლავარ მისგან სხივნი მე შემიქნია დანატანსა,
ბრალ ბაღასშთა მარგალიტთა ვარდსა ქვეშე დანატანსა,
გული მისკენ მიუზღავს ხელსა სწრაფით დანატანსა,
ღ მისთა მჭვრეტთა გასელებს სჭრის ვითამცა დანატანსა.

ნეტამცა ვინმე სიკუდილსა, მიმცა ღ ან დამაზარა,
ღხინისა ნაცვლად სოფელმან სულ მატირა დამაზარა,
უეფავილომ ღ უვარდომ ღვინომ რამცა ჭქმნა მასაზარა,
ღ აგრემ რამ მოსჩანს სოფელი ბოლოს მიპირებს მასაზარა.

სოხრთვის ცრემლი ნადენი კეფავ დამძაფლის მიღები,
რამაგონდის მოუვარე ღ დღენი წახდომილები,
ვარდსა ასელებს ინდოთა რაზმი ჭსჩანს უნდა მიღები,
ღ იტყვის შენვე ხარ სიცოცხლე გული რაზომცა მიღები.

ჭირნი მოვლენ მუღამ ჩემთჳს მოუკლებლად ამა საღა,
მოაქვს ცეცხლი მოსადებლად, უკან მოსდევს ამა საღა,
აღმასისა გულსა ფარად ხამს ღ უნდა ამა საღა,
ღ ამისთჳს ჭსჯობს მზე მთჳრესა არაჩნით ამა საღა.

რადგან არ ვცხრები ქებას ვგონივარ ვისმე მისანი,
არ ჩემთა გულთა ღახვარი სითი მაქვს სითით მისანი,
სიბელნე შაკთა წამწამთა სიმსხო სიხშირე თმისანი,
ღ იმისი შექი მზეს. მატობს წითლითა ათა თმისანი.

მე თქუტსნ ქებას ვერ მივსვდი ანუ ჩემგან მოიგონება,
ია ღ ვარდი გაშლილი კუღავ თქუტსნთჳს შეიგონება,
აღმასსა, სჯობსარ იმთენსა რაც სმელეთ შეეწონება,
ღ თქუტსნსა მნახველსა უღრუბლოდ მზევ ანად მოეწონება,

რა ვსთქუა წამწამთა დარაზმა მიჯრით მიწუობა წარბისა,
ვარდისა ბაღსა ელვს, კრთის ზედან ციელი წარბისა,
მისთა ნაენოსთა სურნელთა სული გავს განა წარბისა,
ღ მისთვის ბნდებიან მჭერეტელნი ქვე ყრთანველარ წარბისა.

თმის ტუფრი ღ წარბთა სისქე მიჯრით ბაღსა შენი ანა,
სულ სულნელთა სული შენ გდის დაცასხარე შენი ანა,
სხივნი შენნი გუღსა ჩემსა მოეფინა შენი ანა,
ღ წელუღთა ჩემთა ვინ კურნებდა მოსწრებოდა შენი ანა.

მელნისა ტბათა უჩრდილებს გიშრის წამწამთა შენება,
მთუარე მზეს ერეფვის მჯობია, მოწმობით დართე შენება,
მისთა მჭერეტელთა მიხვდების ღუთისგან ზე აღშენება,
ღ ხამს ხამეფოსა ტასტუდა წამს გაუგელად შენება.

მოგწონდების დამნახველთა თმა მელნისა დავიშრისა,
მიმდის მისსა მგონებელსა, თვალთა წყარო დავიშრისა,
ქე რიტარნო თქვენც აქებდით, ენა თუ არ დავიშრისა,
ღ მზე მთვარეთა სინათლესა ვეფიცავ რამ ის დავიშრისა.

ბადასშის ლაღის მჯობის უიშმისად გამწვინვალისა,
პირშიგან თეთრი ელვა ჰკრთის უბრწყინვალესი ბრალისა,
აწ მათსა ქებას უმატეთ ვინ ვასთჳს გულმსურვალისა,
ღ გარდამხდელო მჭეტეტელთა ის სწუთროს ვალისა,

თქვენი ნასვა წელულოთ ჩემთა უურო ცეცხლად მოეკიდა,
მოიშალა ბრალის სვეტი მკერდსა ზე გარდამოეკიდა,
აღმოფრინდა გული გულსა, ჩემი თქმსნს გამოეკიდა,
ღ თუმცა გინდა ცაცხლ ვიუო კვლავცა მნახე მოეკიდა.

ბაგე ტკბილი მარგალიტი ღაწვი ლაღი მას აჩია,
ვინ არ აქებს სამართლითა თავს ეცემის მას აჩია.
სადაცა დგის სინათლითა აუვისა მას აჩია,
ღ ვარდის ბახჩა მამისის ვერ ეღარგვის მას აჩია.

ანდამატისა მკერდზედა, ბრალისა სვეტი ემართა,
ამას უჭვრეტდა თვალ ხუჭვით ახედვით ვერ შეამართა,
ნახვად მისდინდნენ ცრფიანნი სხვაგვადი არა ემართა,
ღ მზე მასთან გახდა უნათლო საწყალსა ეს დაემართა.

ნეცარ ვით უქო სიტუთუე საამო ტანადობისა,
მზე მისთა სხივთა გარეგნავს იწუომო ტანადობისა,
მანტ გატუდა მჯობსონებითა ღართო მოტანადობითა,
ღ საყნოსელთაგან ამოქრის სული მოტანადობისა.

მცოე შენ შენთა მჭეჭეტელთა ღასუაღთა გუელი სარუა,
ჩასდის სისხლთა რუ ნაკადსა სიღრმესა სდა სარუა,
შენებრივ ხული ყვავილთა ქვეუნად არ უღის არუა,
ღ ებ შენი ტანი ზაჩიფი ტურფად აღზრდილი სარუა.

აღვა რგული ედემს წყევითა მნახეულთათჳს სამოთხეა,
ვნახე თვალნი დავინუჭნე სიტყვა ძლივ ესთქვი სამოთხეა,
გიშრის შებთა წელულა დამდეკს სისხლი ველსა სამოთხეა,
ღ არას მოგავს სამეარონი ედემი ვერც სამოთხეა.

ლომთა შენთა შენ აწელულებ დაბნედილსა, მას კლავისა,
ვინ გშირია მხეტთა მხვრელი იმედი აქჳს მას მკლავისა,
წამწამ შენთა ღახვარ შენთა ეელს გამოხეგ მასკელავისა,
ღ დღისი მჯობი მზე მთუარეთა, დამე ზუალ ვარსკჳლავისა.

აღვისა ხისა ქება ესთქვა ედემში ამოხულისა,
ბრალ ღალი მინა გიშეჩი ფერად შეხედო სულისა,
მჯობისარ მზისა დილისა მოწმენდით ამოხულისა,
ღ შენ ხარ წამალი გულისა მის შენკენ წამოხულისა,

მეფე ბრძანებს მე ესე მზე ღმერთმან ჩემმან დამიბადა,
მისთჳს იყო შესწირვად რ მიბოძა დამიბადა,
გუელს კრულსა მახე უდგა შეცაიპერს დამიბადა,
ღ სახვეველი ხამთხელისა გარე სამდეა დამიბადა.

ესე აზრის ზეცხურობთა უნათლესი საშეატრასა,

თმა ტყვრი ბ შუბლ ფიქალი კლდისა ტინი საშეატრასა,

ქება მესმა სახლით ჩემით სწრაფით ღამის ამეროსა,

ბ აზად მიგვიჩს მჭეჭეტნი მისნი იმად დასამეროსა.

ნეტავინა მისი მსგავსი სად ვინ ჰყოლს დაჩანიცა,

მისგან შვენის მთა ბ ბარი დარი დართბს დაჩანიცა,

მისგან ნათლად არა აზნდეს რაიზოლს დაჩანიცა,

ბ შჯაბიარის ყოკლთა სულთა ბ მინახავს დაჩანიცა.

აწე მე ვაწევი ამითჳს, თასი ვინ ელვას უღარა,

ქვეუნად არაზის მისთანა ნურცავინ აქებს ცუდარა,

მზე აღმობრწყინდა უღრუბლოდ სულ მოწთვით ხმელეთს უღარა

ბ მისთვი ვსძრწი არ მომიძულოს თვარ მაშინდების სუღარა.

მას ჰიკმზესა შეუქმნია ხმელთა მნათი მისად უღრად,

შეკრებულა შექი მზისა საქებრად ბ მისად უღრად,

შეკვხვწოთ გაიღიმოს არ გაზადოს ხმელი უღრად,

ბ მან არ უყოს მის ხელ ქმნილსა სატირლად ბ შესასუღრად.

მინდოდა ქება ქებაზედ სხვანიც ბევრი რამ წამ ერითო,

არ დასაცალე სოფელო გრულო მოკლეც ბ წამ ერითო,

მისგან დამება გონება ტკბილი სიტუვები წამ ერითო,

ბ მინდოდა ცრემლი ზღუბთა თვის ჩემი ნადაც წამ ერითო.

თავი ღ ბოლო იგაჩის ღმერთი ვადიდოთ ცხოველი,
ვინ არის ბძქენი ჭკვიანი მისი მძებნელი მზოველი,
ვერსით მოუწიეთ ჯოჯოხეთს იგ მისი შეუპოველი,
ღ მისითა მოწალებითა მეც სინათლესა მოველი.

ქრისტე გვიბძანებს ოთხს თავში ზიჩითა უტუფველითა,
სოფელი შენთვის შევამკევ ტუითა წყლით ღ ველითა.
ამით ვიშოვეთ სამოთხე არა თუ სამოსელითა,
ღ ეს წავა ის სომ არ გვინდა მითხარით რა მოკელითა.

თვით გვიბძანებს ღ ყოველნი მისთა წმინდათა გრებულა,
წინა გვიტს წერილთ სიმწავლე წიგნები გამოკრებული,
უგდავებას გვაძლევენ ჩუქნ ვიუვნეთ იმედებულნი,
ღ რად გესურნს სატანჯველათჳს რადგვინდა ცეცხლი გზებულა.

თუ სამღთო რამე შესიბძნა შიგ არაფინ ჩაიხედავდა,
რაეს ღაჟაფი შეგვკრიბი ვეკლა ნახვასა ბედავდა,
არა ესე სჯო ოხს არა ეს ვეკლა სიცილით ებედავდა,
ღ ეგები სსვაცრამ ვასმინო მე ესე შეიმედევდა.

ეს უსარგებლო გათავდა აწ სხუა დავსწერით ბოლოსა,
სულ ნუ მივევებით სოფელსა ცეცხლი არ მოგვებოლოსა,
სატანას არ ჩაუტვიდენ დაგვამხარ დაგვაბოლოსა,
ღ თუ ჩემიც რამე ისმინათ სულსა არ დაებრგოლოსა.

თვით ღმერთი ბძანებს რომელი ამტკიცებს ოთხსაჲ უუტებს,
თვალს არ უნახავს მისებრი ანცა შესვლია გულებსა,
ჩანს სიკედილისა სახმილით ანგის უშვებენ ულებსა,
ღ ხორცნი აჲ მიწაჲ გარდიქვეს ზეტას წაგვისმენ სულებსა.

რად სოფელთ სსტა არ დასწვი ჩემებრ მე მქმენ დასადაგი,
გლას ლახვარი სასიკვდინე უველა მე მკარ დასადაგი,
დამიკარტე მე ასული იგარ ვიცი დასადაგი.
ღ სსტა ჩაყოფი მათებრ ტურფა რა აშენდეს დასადაგი.

მე წამართვი სიცოცხლენი ღ ასული თვალთა ჩენა,
რად გინდოდი სასიცოცხლოთ არ მაღირსე არ დარჩენა,
არ გამართებდა ეგზომ მეტად მტკრობისა გამოჩენა,
თავიდანე სულ ბოლომდის ჩეითვის ასრე დამეჩენა.

სულ დაგლიჯნე ვარდნი ჩემნი იგარ ვიცი მოაწვივე,
ვინმცა შექმნა მან შენ გიუოს რაცა ჩემზე მოაწვიე,
მოგაქუდე მიწაც აღარ მინდა ჩემზედ მხეტი მოაწვიე,
ღ მაშინ ეგრეტ შემიბრალე იტირე ღ მოაწვიე.

მე ვსედავდი ღხინთა ჩემთა სრულად ჭირთა გარდაცვლითა,
იგ ერთობით სჰათა ჩემთა მტკრთა ჩემთა ჩანაცვიფთა,
მივემსგავსე მე მხარ ბოლო დაწაცვთა,
ღ მედებოდა ტყვლი ცხელი დაფდებოდი მსგავსად ცვლთა.

ბედი ანუ სვე დოვლათი იგბოლო უამს მომეშალა,
ვთქვი გავშიშვლდე სოფლისაგან ტანსაცმელად მომეშალა,
ყველა აქა ვერ დავსწერე ღრმელის საქმით დამეშალა,
ღ წამლად ვიწეე მარტო სვედით აწამც ჭკუა ამეშალა,

ვის სიცოცხლე მწარე ჭქონდეს სიკუდილი თქუა შოთამ
ტკბილად,
ღრმ სმელეთსა ანათობდეს ბოლოს იქმნას იგიც ჩრდილად,
ნაცულებად ბრალთა მარტალიტთა მოგვეცემის ქარვა ბილად,
ღ გრაცის ხესა დავემსგავსნეთ ზირველ ნოჩნინი აღვაზრდილად.

ვაი თუ მიწეინოთ ყველამა სოფლისა სიუფაწელითა,
იგ სოფლიონი ბრძენი ღ ან ვინც უბნობდეს სუელითა,
ყველა სწუნობდეს სოფელსა არ გასამძახნად სუელისა,
ღ არ ვიტყვი სრულად გაუშვით ნუ გიყვარნოთ სულწისუელითა.

სიცრუე ანუ სიტყაფე სხუტა ვსთქვი ერთი მისიდა,
მუსთალობა არის თავითგან სულ იმის დასწყისიდა,
ზეცას გასულსაც ქვე დასცემს ღრმე ძმა იუოს მისიდა,
ღ ანაზღად მოუღოდნელად ბნელად ქმნას შენი დღისიდა.

შოთამ ჭსთქვა სწოწოთ მიდგომა მზისაგან ფარდთა ნესვისა,
მისგან ბოლომდის გატანა თქვას ვინმცა დაიგვეხისა,
ხმელთა მოღობელსაც არ ასცდეს ბოლოს დაცემა მესისა,
ღ მას დაუდუმდეს ბაკენი ველარ ვის შეუჭებისა.

ცასტი იმას ვით ღიწსიუოს ზომ ჯდეს ვინმე აღვა ზრდილი,
იგანაზდად გარდმოაგდოს აღარ იუოს მისი ზრდილი,
მისად ნაცუელად ღაჯდეს ვინმე უშვერი ზ სულ უნდილი,
ღ მიწამანტა დაწუნოს ზედ საჯდომად აღმოზრდილი.

ამოდნად ზოგორ გვიუფარდეს ჩუწნი ამ გავრად მტერები,
ბოლოდ გააგდებს ვეელასა ზაზომცა ზედ ეკერები.

მარტო რას გარბებს ზოტტი ზ თუ სულსაც არ ეტერები,
ღ იგი დაადგრეს უგუდავად ჩუწნი ვიქმნეთ მიწა მტერები.

ან აღრე დაგვხრცს უდროოდ ახალსა მოუწევასა,
ვარდსა გაგვიტენობს უფრტკენელსა შეგვიქს ბედისა მწევასა,
ვურ მოუწიებით მარტო ვითა გუზღელელი მალსა მწევასა.
ღ ვხედავთ ზ არ გავტეზილვართ იგ მისგან მოსაწევასა.

თუგრძლადგვაცოცხლებს ჩუწნი გვიზამს საქმესა უარესებსა,
რაც გვიუფარს ჩუწნს წინ დაგვიხრცს სულთაგან უკეთესებსა,
ცაცხლსა მოგვიდებს უშრეტსა ჩუწნთნს ჩამოჭკრავს კვესებსა,
ღ ჩუწნი დაგვიმკვდრებს ჭირსა ზ სულთქმა ვაება გენესებსა.

ამას გვიზამს ზ სხუცა ვსთქუა მისგან ჩუწნზედა თქმულება,
ესრეთ მოგვშლინ ზ წაგვანდენს არ გვინდეს სუდთა დგმულება,
იგი უსწორთ უფრბო უშვერ ვურ კეთილ თქმულება,
ღ იგ მისგან ეწითიც არ მოწიეს გული უწელულო ულება.

ან სიკუდილს მოგვცემს ანდაზად ან სიბერესა ძნელების,
შირსა მთქარელებ გავსილს აღმერს დასდებს ბნელებს,
აგრე უებრო მნათობს ვერ ექოს ბძმენთა ენებს,
ღ უოგელთა სატრფიალოს იგ შეიქს მოსაწყენებს.

თვალთა დააკლებს ნათელთა სოფლისა მაშეენებელსა,
წარბსა მშვილდურებ მოხრისა მიჯნურთა მახელებელსა,
შავთა წამწამთა ნარგიზთა გულზედან ლახვრის მხებელსა,
ღ გააურევენებს წახდენს გულზედან ცეცხლის მღებელსა.

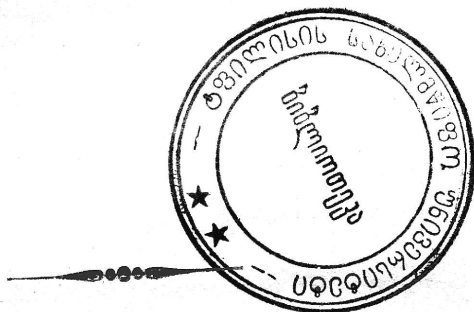
შირსა დაუჭნობს მნათობსა უთეთრეს ზამბახისასა,
ღაწვისა ფეროვნებასა ფარდულებ გაშლილისასა,
წაჭხრის ღ მოსდრეკს ლერწამსა ტან სარო ალვის ხისასა,
ღ დაუდუხჭირებს ჯაყარსა სამდომისა უსულისასა.

ბატოთა მოშლის ეკეთსა უკუდავებასა ღიმობდეს,
გბაღსა წახაენს მისთანა ვერც მარგალიტი ღირობდეს,
თმას მუშეის ფურთა გოჭამდი რომ გიშრის ტყვად სშარობდეს,
ღ გაუხუტაკებს თოფლურებ იგ ველარ ამბრად ძვირობდეს.

ეს არის სუკეთესო იგ ჩვენგან მოსაღოდები,
აწ ამას შაგან ვით იქმნას გული არ დასაკოდები,
ერთი დღე კიცნათ იგ უნდა მრავალ დღე ვიუვნეთ მგოდები,
ღ ბოდლოყამს ისევ სიკუდილი გულზე მიწა ღ ღოდები.

ჩვენთვის დაბადა სოფელი მან ეოფლთა აწითა მზადემან,
ვერ შეგვიწყდით უხსნელად სრულად ცოდვის ბადემან,
ესეც ჩუქნ მოგვცა სიმატლელ მენტა კეთილთა მზადემან.
დ სულ ვერ გეშოვნოს წარწყმენდად ბოროტთა მოსაწყადემან.

ამას არ ვიტყვი არ გვინდეს სოფლისა ნიფთიარები,
ესრედ ვინმართთ კეთილად ბოლოს არ გასაწყარები,
არა გვინდეს სული მოგუდავი შირუტუვებრ გასაქარები.
ჩოდეს ეს ხელთა გაგვარდეს მუნ არ დაგვენშას კარები.



სხუა ჭ სხუა ლექსნი თ. დიმიტრი ბაგრატიონის.

სხუა ჭ სხუა ანბანი . . .

მეორე . . .